

הלכות תפלה וברכת כהנים פרק י"ג - תמלול

סיכום השיעור

סיכום פון דער לערן-סעסיע — הלכות תפילה פרק יג (רמב"ם)

(א) דער יערלעכער סדר פון ליינען די תורה

דער רמב"ם'ס ווערטער: דער „מנהג פשוט" איז אז מען ליינט די גאנצע תורה פון סוכות ביז סוכות. מען טיילט צו די פרשיות אזוי אז געוויסע פרשיות זאלן אויסקומען ביי געוויסע צייטן: „במדבר סיני קודם עצרת", „ואתחנן אחר תשעה באב" (שבת נחמו), „נצבים קודם ראש השנה", „צו קודם פסח בשנה פשוטה" (שבת הגדול).

פשט: מען טיילט צו די פרשיות אזוי אז מען זאל ענדיגן די תורה אין איין יאר, און אז געוויסע פרשיות זאלן אויסקומען ביי געוויסע צייטן אינעם יאר.

חידושים און הסברים:

1. **תקנת עזרא — קללות פאר ראש השנה און שבועות:** די גמרא (מגילה לא:): ברענגט אז עזרא האט מתקן געווען „שיקראו קללות שבסוף ויקרא קודם עצרת, ושל משנה תורה קודם ראש השנה", מיט דעם טעם פון „תכלה שנה וקללותיה". עס איז נישט קלאר צי אין עזרא'ס צייטן איז שוין געווען דער סדר פון ליינען די גאנצע תורה אויפן סדר — קען זיין אז ביי עזרא האט מען די קללות געליינט אזוי ווי מען ליינט ביום טוב (נישט אויפן סדר), און ערשט שפעטער האט מען עס אריינגעבויט אין דעם יערלעכן סדר.

2. **עזרא'ס ראלע אין קריאת התורה:** עזרא האט מוסיף געווען אויף משה'ס תקנות פון קריאת התורה. די גמרא זאגט „ראויה היתה התורה שתיתן על ידי עזרא" — ער איז כמעט א צווייטער משה. עזרא ובית דינו איז דאסזעלבע ווי אנשי כנסת הגדולה, וואס האבן אויך מתקן געווען דעם סידור התפילה.

3. **דער רמב"ם'ס „מנהג פשוט" שטימט נישט גענוי מיט עזרא'ס תקנה:** דער רמב"ם זאגט „במדבר סיני קודם עצרת" — נישט די קללות פון ויקרא גופא, נאר פרשת במדבר פאר שבועות. דאס איז א וואך גערוקט פון עזרא'ס אריגינעלע תקנה (וואס רעדט פון קללות דירעקט פאר'ן יום טוב). **תוספות פארשטייט** אז עזרא האט געמיינט מען זאל מאכן א הפסק פון איין וואך — ד.ה. די קללות זאלן זיין *צוויי* שבתות פאר'ן יום טוב, נישט גלייך פארדעם. דער רמב"ם קען זיין פארשטייט אנדערש — אז עזרא'ס תקנה איז בתורת מנהג (נישט חיוב), און מען האט עס אביסל מתאים געווען צום סדר.

4. **פארוואס במדבר פאר שבועות?** ס'איז פאסיג צו דערמאנען סיני פאר שבועות (מתן תורה). די קללות ווערן געליינט א וואך פריער, און די וואך גלייך פאר שבועות לייגט מען אריין במדבר סיני.

5. **פארוואס לייגט מען צוזאם פרשיות דוקא אין ויקרא און במדבר?** אלע פרשיות וואס ווערן צוזאמגעלייגט (דאפעלט) זענען אין ספר ויקרא אדער ספר במדבר, קיינמאל נישט אין בראשית/שמות/דברים. דער טעם: דער „שפילפעלד" וואו מען דארף מאניפולירן דעם סדר איז צווישן פסח און שבועות (ספירה-צייט) — מען דארף אנקומען צו במדבר פאר שבועות, און אויך צווישן שבועות און תשעה באב — מען דארף אנקומען צו ואתחנן נאך תשעה באב. דערפאר לייגט מען צוזאם פרשיות אין דעם געגנט (ויקרא, במדבר) כדי צו „פארקירצן" און אנקומען אויף צייט.

6. **חילוק צווישן מנהגים אין הלכות און מנהגים אין סידור:** דער רמב"ם ברענגט געוויסע מנהגים אין זיינע הלכות, און אנדערע מנהגים נאר אין זיין סידור. מנהגים וואס האבן שוין א מקור אין גמרא אדער פון פריערדיגע צייטן ברענגט ער אין די הלכות. מנהגים וואס ס'איז נאך היינט א חילוק (ווי הפטורות) — דארט קען ער עס נאר אנדייטן. למשל, „במדבר פאר שבועות" שטייט נישט אין גמרא, ס'איז אפשר פון די גאונים.

(ב) סדר קריאה פאר מנחה שבת, שני וחמישי

דער רמב"ם'ס ווערטער: „ממקום שמפסיקין בשבת בשחרית, שם קורין במנחה, בשני ובחמישי לשבת הבא. כיצד? שבת ראשונה קורין בשחרית בסדר בראשית. במנחה מתחילין מ'אלה תולדות נח' עשרה פסוקים או יותר, וכן בשני וכן בחמישי, וכן לשבת הבא בשחרית קורא מ'אלה תולדות נח' עד סוף הסדר."

פשט: מנחה שבת, מאנטאג, און דאנערשטאג ליינט מען דעם אנהייב פון דער *קומענדיגער* פרשה (צען פסוקים אדער מער). מען גייט נישט ווייטער — אלע דריי מאל ליינט מען דיזעלבע צען פסוקים. שבת שחרית הייבט מען אן פון דארט און ליינט ביז סוף דער פרשה.

חידושים און הסברים:

1. **פארוואס חזר'ט מען איבער דיזעלבע פסוקים?** מען וואלט געקענט מאכן אנדערש — למשל, מאנטאג ליינען איין חלק, דאנערשטאג א צווייטער חלק, שבת דעם רעשט. אדער מאנטאג/דאנערשטאג ליינען די ערשטע העלפט, שבת די צווייטע העלפט. עס איז געווען א מחלוקת תנאים וועגן דעם. אבער דער מנהג איז אז מען ליינט דיזעלבע פסוקים פיר מאל (מנחה, מאנטאג, דאנערשטאג, שבת שחרית), און דעם רעשט פון דער פרשה נאר איין מאל (שבת שחרית).

2. **„טעיעסיטינג" פון דער פרשה:** דער סדר פון מנחה/שני/חמישי איז אזוי ווי א „קליינע פארם" — מען ווייזט א חלקה פון דער פרשה, און דער מענטש דארף אליין טרעפן צייט צו לערנען דעם רעשט. דאס מיינט אז כלל ישראל קען זיך בעסער אויס מיט דעם אנהייב פון אלע פרשיות ווי מיט דעם סוף.

3. **דער עיקר פון קריאת התורה vs. לערנען תורה:** קריאת התורה איז נישט געמאכט אלס „קענען די תורה". „קענען די תורה" איז א באזונדערע חיוב — **כדי שלא תשתכח תורה מישראל** — און דאס דארף מען דורך לערנען די גאנצע תורה, נישט דורך קריאת התורה וואו מ'ליינט נאר אפאר פסוקים. אויב מען וויל קענען די תורה גוט, דארף מען זיך אריינלייגן קאפ. דער סדר פון קריאת התורה גיט נאר א „זען" — א בליק אויף יעדע פרשה — אבער דאס ריכטיגע לערנען איז דער מענטש'ס אייגענע אחריות.

[**דיגרעסיע: ביקורת אויף חדרים**] — אין חדר לערנט מען אפט נאר „ביי שיינער" (סעלעקטירטע שטיקלעך) און דאס איז אן עוולה. א חדר איז געמאכט מ'זאל קענען די תורה — עס איז נישט א שול. א שול איז א פלאץ פאר דער עולם צו כאפן אביסל גבורה, א דבר תורה, א מוסר דרשה. אבער א חדר דארף לערנען פרשיות על הסדר, די גאנצע זאך.

(ג) הפטרה — דער טעם פון מפטיר בנביא

פשט: עס שטייט נישט קלאר אין רמב"ם פארוואס מ'האט מתקן געווען מפטיר בנביא.

חידושים און הסברים:

1. **איין צד:** דער ענין איז מקשר זיין אלע נביאים מיט נבואת משה — צו ווייזן אז אלע נביאים זענען קאנעקטעד צו די תורה. דאס וואלט ערקלערט פארוואס מ'טרעפט שטיקלעך אין נביא וואס זענען „מענין" פון דער פרשה — מ'דארף 52 פלעצער אין נביא וואס רעדן פון דער פרשה, וואס מאכט א „מורא דיגע וועג" פון פארבינדן תורה מיט נביאים.

2. **קאונטער-חידוש:** דאס איז נישט דער עיקר טעם. עס איז פארקערט: מ'האט שוין געוואלט ליינען אביסל נביא (ווייל נביא האט זיך נישט אנגעהויבן צו ליינען פון זיך אליין), און דערנאך האט מען געטרעפט א שטיקל וואס פאסט. דער רמב"ם זאגט נישט וועלכע הפטורה — און ס'איז נישטא קיין ענין צו ענדיגן גאנץ נביא.

3. **פראקטישער נקודה:** א בעל קורא האט געדארפט קענען גאנץ נביא כדי צו טשוזן א שטיקל — דאס אליין האט געגעבן א מורא'דיגע מאמענטום צו לערנען נביא.

4. **ביקורת אויף די „קאנעקשאנס“:** די קאנעקשאנס פון הפטורה מיט דער פרשה זענען סאמטיימס נאר „קליינע רמזים“ — א ענליכע לשון, נישט מער. דאס שטיצט אז דער עיקר ענין איז נישט דער קישור, נאר אז מ'זאל ליינען נביא, און דער קישור איז א צוגאב.

ד) קריאת התורה בראש חודש (הלכה יג)

דער רמב"ם ווערטער: בראשי חודשים ליינט מען פרשת „צו את בני ישראל“ (פרשת הקרבנות אין פרשת פנחס), מיט פיר עליות.

פשט: „פרשת צו“ ביים רמב"ם מיינט נישט פרשת צו (ויקרא) ווי מיר רופן עס היינט, נאר „צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי“ — דאס איז אין פרשת פנחס, די פרשה וואס באשרייבט די קרבנות.

חידושים און הסברים:

1. **אנדערע נעמען פאר פרשיות:** אין רמב"ם'ס צייטן האבן די פרשיות געהאט **אנדערע נעמען** ווי מיר רופן זיי היינט. ווען איינער וואלט געשריבן צום רמב"ם אן אינוויטעישאן צו א חתונה „פרשת צו“ וואלט ער אנגעקומען צום ריכטיגן דאטום (פנחס), נישט צו אונזער „פרשת צו“.

2. **דער סדר פון פיר עליות — דער רמב"ם'ס עצה:** די ערשטע פרשה (קרבן תמיד, „צו את בני ישראל“ ביז „וביום השבת“) איז **אכט פסוקים**. „וביום השבת“ איז א פרשה פון נאר **צוויי פסוקים**. „ובראשי חודשים“ איז **פינף פסוקים**. מ'דארף פיר עליות, יעדע מינימום דריי פסוקים, מ'טאר נישט משייר זיין בפרשה פחות מדריי פסוקים, און מ'טאר נישט לאזן א גאנצע פרשה אויס.

דער רמב"ם'ס לייזונג:

- **ערשטער עולה:** ליינט ערשטע דריי פסוקים (פון „צו את בני ישראל“).
 - **צווייטער עולה:** הייבט אן פון פסוק ג' (נישט פסוק ד') — ער חזר'ט „ואמרת אליהם“ — און ליינט דריי פסוקים. דער טעם: „ואמרת אליהם“ איז א נייע אנהייב פון א נייע סטעיטמענט, נישט אינמיטן פון א טאפיק.

- **דריטער עולה:** ליינט די שריים פון דער ערשטער פרשה מיט „וביום השבת“ (צוויי פסוקים). דער רמב"ם פארשטייט אז מ'קען נישט משייר זיין א גאנצע פרשה פון נאר צוויי פסוקים — אפילו אויב מ'סטאפט ביי א פרשה-גרענעץ, בלייבט עס א פראבלעם פון „משייר בפרשה“.

- **פערטער עולה:** ליינט „ובראשי חודשים“ — גענוג פסוקים, קיין פראבלעם.

3. **פארוואס איז עס מותר אז דער צווייטער חזר'ט א פסוק?** „ואמרת אליהם“ איז א נייע התחלה. אבער עס ווערט באמערקט: „איך גלייב נישט אז מ'האט געקערט וועגן דעם“ — די הלכה זאגט נישט אזוי עקספליציט; עס איז דער רמב"ם'ס עצה ווי צו סדר'ן.

ה) ראש חודש שחל בשבת (הלכה יג המשך)

דער רמב"ם ווערטער: ווען ראש חודש פאלט אויף שבת, ליינט מען די רעגולערע פרשת השבוע, און דער מפטיר (המשלים/אחרון) ליינט „ובראשי חודשים“ אין א צווייטע ספר תורה.

פשט: מ'נעמט ארויס צוויי ספרי תורה — איינס פאר פרשת השבוע, איינס פאר ראש חודש.

חידושים און הסברים:

1. **מנהג שלנו (רמ"א):** מיר הייבן אן דעם מפטיר פון „וביום השבת“, נישט נאר „ובראשי חודשים“ — ווייל ווען ס'איז שבת ראש חודש האט מען נישט קיין אנדערע געלעגנהייט צו ליינען דעם מוסף פון שבת אויך.

2. **צי דאס איז א חיוב אדער נאר „א שיינע זאך“:** ס'איז נישט קיין חיוב — „הכל הולך אחר העיקר“ — ס'איז סתם א שיינע זאך. בעצם וואלט מען יעדע שבת געקענט ליינען דעם מוסף פון שבת, נאר ס'איז נישט דער מנהג. מ'איז נישט יוצא דורך תפילה אליין (וואו מ'זאגט „במוספים“), ווייל קריאת התורה איז א באזונדערע זאך פון דאווענען.

ו) ראש השנה — קריאת התורה

דער רמב"ם ווערטער: ראש השנה ליינט מען „בחודש השביעי באחד לחודש“ — דאס איז די מצוה פון ראש השנה פון פרשת פנחס.

פשט: די הלכה רעדט פון דער קריאה אין פרשת פנחס וועגן ראש השנה.

חידושים און הסברים:

1. **דער מנהג איז אנדערש פון דער הלכה:** דער מנהג איז אז ערשטן טאג ראש השנה ליינט מען „וה' פקד את שרה“ — ווייל בראש השנה נפקדה שרה, להזכיר זכות שרה. מפטיר איז „ויהי איש אחד מן הרמתיים“ (חנה) — ווייל לויט דער מדרש איז חנה אויך נפקדה געווארן ראש השנה.

2. **צווייטן טאג ראש השנה ליינט מען „והאלקים נסה את אברהם“ (עקידת יצחק) — צו דערמאנען זכות עקידת יצחק. מפטיר „הבן יקיר לי אפרים“ — ווייל עס רעדט פון זכרונות און דעם אייבערשטנ'ס ליבשאפט צו אידן.**

3. **דער מנהג טרעפט אלעמאל שיינערע מעשה'לעך צו פארציילן — די הלכה איז די הלכה, אבער דער מנהג מאכט שיינערע פסוקים.**

ז) יום כיפור — קריאת התורה

דער רמב"ם ווערטער: יום כיפור בשחרית ליינט מען „אחרי מות“, מפטיר „כה אמר רם ונשא“. **במנחה ליינט מען עריות שבאחרי מות, און דער דריטער קרוא איז מפטיר ביונה.**

פשט: שחרית — די עבודה פון יום כיפור. די הפטרה רעדט וועגן „הלזה צום אבחרהו“ — וואס איז א תענית. מנחה — עריות, און מפטיר יונה.

חידושים און הסברים:

1. **פארוואס ליינט מען עריות במנחה?** דער רמב"ם ברענגט אז עס איז א המשך פון שחרית — מ'סקיפט א קליין שטיקל און ליינט ווייטער. אבער דער רמב"ן גיט אן אנדער טעם: **כדי שיזהר כל מי שנכשל באחת מהן ויחזור בתשובה** — עס איז א סארט עבירה וואס מאכט זיך ביי מענטשן, און יום כיפור דארף מען תשובה טון. דער וואס הערט די קריאה וועט זיך פארשעמען און תשובה טון.

2. **פארוואס דווקא עריות און נישט אנדערע עבירות?** מ'וואלט געקענט ליינען וועגן מחלות אסורות, מידות ווי גאווה (פון פרשת קדושים), אדער אנדערע ענינים שביין אדם לחברו. דער תירוץ איז אז עריות איז ממש נעקסט אין דער תורה (המשך פון אחרי מות), און עס איז א פעימעס עבירה וואס מענטשן ווערן נכשל. דער רמב"ם אבער האט אן **אנדערע טייטש** (ווערט נישט אויסגעפירט).

3. **מפטיר יונה** — דא איז א הפטרה ביי מנחה, וואס איז אויסערגעוויינלעך. דער טעם איז ווייל יונה רעדט אויך וועגן תשובה — אנשי ינונה האבן תשובה געטון.

ח) סוכות — קריאת התורה

פשט: מ'זאגט קדיש צווישן יעדע ספר תורה אלס הפסק.

חידושים און הסברים:

1. דער רמ"א רעדט פון ווען מ'נעמט ארויס זה אחר זה — אבער עס איז מרומז אז מ'קען אויך טון ווי אונזער מנהג, אז מ'נעמט ארויס ביידע אויף איינמאל.

2. די פונקציע פון קדיש: קדיש איז א הפסק — ווי מ'האט שוין געלערנט ביי סדר התפילה, ווען מ'וויל מאכן א ברעיק צווישן שטיקלעך, זאגט מען קדיש.

3. מנהג פשוט: מ'זאגט אלעמאל קדיש נאך דעם משלים (לעצטע עליה), אפילו ווען מ'נעמט ארויס נאר איין תורה, און דערנאך איז מפטיר בבניא.

יב) שבת חול המועד — קריאת התורה

דער רמב"ם ווערטער: שבת חול המועד, סיי פסח סיי סוכות, ליינט מען „ראה אתה אומר אלי" (שמות ל"ג-ל"ד).

פשט: עס איז איין קריאה פאר שבת חול המועד ביידע רגלים.

חידושים און הסברים:

1. פארוואס הייבט מען אן פון „ראה אתה אומר אלי" און נישט פון „פסל לך" וואס איז גענטער צום ענין פון ימים טובים? דער תירוץ: דארט בעט משה פאר גילוי השכינה, וואס איז א שיינער פשט פארוואס מען הייבט אן פון דארט.

2. הפטרות פון שבת חול המועד: שבת חול המועד פסח — „העצמות היבשות" (יחזקאל) — תחיית המתים. שבת חול המועד סוכות — „ביום בא גוג" — מלחמת גוג ומגוג.

3. הפטרות פון ימים טובים האבן זייער אסאך צו טון מיט גאולה העתידה — דאס איז א עיקר-שטריך פון יום טוב. דער בני יששכר ברענגט פון דער משה חגיז אז דער סיפור יציאת מצרים דארף קאווערן אלע עיקרי אמונה, אריינגערעכנט תחיית המתים, וואס פאסט מיט „העצמות היבשות". אבער דער רמז צו תחיית המתים אין פסח איז נישט אזוי קלאר.

4. כמעט זייער אסאך הפטרות רעדן וועגן משיח — דאס איז א „פיוואריט" טעמע אין הפטרות.

יג) חנוכה — סדר קריאה

דער רמב"ם ווערטער (מיט דער רמ"א סדר): אין חנוכה ליינט מען פרשת הנשיאים (ווי עס שטייט אין משנה „בהנוכה בנשיאים"). דער ערשטער טאג הייבט מען אן פון ברכת כהנים.

פשט: יעדן טאג חנוכה ליינט מען דעם נשיא פון דעם טאג.

חידושים און הסברים:

1. פארוואס הייבט מען אן פון ברכת כהנים, וואס איז נישט דער אנהייב פון דער פרשה, נאר צוויי פסוקים אריין? דער תירוץ: ברכת כהנים פאסט ווייל חנוכה איז געווען א נס דורך כהנים (חשמונאים), דעריבער שטימט עס צו ליינען וועגן כהנים.

2. מען קען אנהייבן אינמיטן א פרשה — דאס איז מותר.

3. דער סדר: ערשטער טאג — ברכת כהנים ביז ענד פון „ביום הראשון"; צווייטער טאג — דער צווייטער נשיא; לעצטער עולה ליינט פון „וישמעו" ביז סוף כל הקרבנות, ביז ענד פרשת נשא.

4. הפטרות פון שבת חנוכה: שבת חנוכה — „רני ושמחי" (זכריה) — די נבואה פון דער מנורה. ווען עס זענען דא צוויי שבתים חנוכה, איז די ערשטע „רני ושמחי" און די צווייטע „נרות שלמה" — די מנורה וואס שלמה האט געמאכט פאר'ן בית המקדש. דער מפטיר ליינט פון א צווייטע תורה (חנוכה-קריאה) און איז מפטיר בבניא, ווייל שבת ליינט מען די פרשת השבוע, און דער מפטיר ליינט פון חנוכה.

דער רמב"ם ווערטער: שני ימים הראשונים ליינט מען פרשת מועדות. מפטיר ביום ראשון „הנה יום בא לה" (זכריה), ביום שני „ויקהלו אל המלך שלמה". ביום טוב האחרון (שמיני עצרת) ליינט מען „כל הבכור" (משנה תורה), מפטיר „ויעמד שלמה" אדער „אחרי מות משה".

פשט: ערשטע צוויי טעג — פרשת המועדות. שמיני עצרת — פרשת המועדות פון דברים.

חידושים און הסברים:

1. „הנה יום בא לה" (זכריה) — ווייל עס רעדט דארט וועגן חג הסוכות.
2. „ויקהלו אל המלך שלמה" — ווייל חנוכת המקדש איז אויך געווען סוכות.

3. שמיני עצרת — דער רמב"ם ברענגט צוויי מנהגים פאר די הפטרה: (1) „ויעמד שלמה" — המשך פון שלמה'ס ברכה, (2) „ויש מי שמפטיר אחרי מות משה" — המשך נאך משה'ס פטירה, מ'הייבט אן פון דער נעקסטער פרשה. אונזער מנהג איז דער צווייטער.

ט) חול המועד סוכות — קריאת התורה

דער רמב"ם ווערטער: בשאר ימות החג ליינט מען קרבנות החג (פרשת פנחס). בכל יום ויום בחולו של מועד קורין שתי פרשיות. ביום שלישי לתחילת חול המועד — כהן ליינט ביום השני, לוי ביום השלישי, ישראל חזר'ט ביום השלישי, רביעי חזר'ט ביום השני וביום השלישי.

פשט: ווייל אין פרשת פנחס איז נישט דא גענוג פסוקים פאר יעדן טאג צו מאכן דריי עליות, דארף מען חזר'ן פסוקים.

חידושים און הסברים:

1. דער עיקר פראבלעם: אין פרשת פנחס זענען נישט דא גענוג פסוקים פאר יעדן טאג פון חול המועד צו מאכן פיר עליות. דעריבער חזר'ט מען איבער פסוקים.

2. אונזער מנהג איז אנדערש פון דעם רמב"ם — מיר ווילן ליינען אויך דעם טאג פון מארגן, און מיר נוצן א צווייטע ספר תורה דערפאר.

י) מנהג פון צוויי ספרי תורה — מוסף קריאה

דער רמב"ם ווערטער: בכל יום ויום מימים טובים ומימי הכפורים, ואפילו בשבעת ימי הפסח, חוץ מחולו של מועד סוכות — נעמט מען ארויס צוויי ספרי תורה שחרית. אין דער צווייטער ליינט מען קרבן אותו היום פון פרשת פנחס (ספר במדבר), און דער וואס ליינט דארט איז דער מפטיר בבניא.

פשט: יעדן יום טוב (אויסער חול המועד סוכות וואו מ'ליינט שוין די קרבנות) נעמט מען ארויס א צווייטע תורה פאר מוסף/קרבנות.

חידושים און הסברים:

1. דאס שטייט נישט אין דער גמרא — עס איז א מנהג וואס איז שפעטער אויפגעקומען. אין דער גמרא שטייט נאר איין יום טוב וואו מ'ליינט קרבנות — דאס איז חול המועד סוכות. די גאונים האבן געמאכט א נייע מנהג אז מ'נעמט ארויס נאך א תורה און ליינט דעם מוסף פון אותו היום.

2. חול המועד סוכות איז אויסגענומען — ווייל דארט איז שוין דער עיקר קריאה די קרבנות החג, דארף מען נישט ארויסנעמען א צווייטע ספר תורה.

יא) סדר פון צוויי/דריי ספרי תורה — קדיש

דער רמב"ם ווערטער: בכל יום שמוציאין שני ספרים או שלשה, אם הוציא זה אחר זה — כשמחזיר את הראשון אומר קדיש, ואח"כ מוציא השני, כשמחזירו אומר קדיש.

 (יד) פורים — סדר קריאה

דער רמב"ם ווערטער: בפורים ליינט מען בשחרית, ויבא עמלק.
 פשט: המן איז געווען מזרע עמלק, דעריבער ליינט מען וועגן מלחמת עמלק.

 (טו) תשעה באב — סדר קריאה

דער רמב"ם ווערטער: בשחרית ליינט מען פון פרשת ואתחנן (ענין פון תוכחה). מפטירין „אסוף אסיפם" — א הפטרה פון שטארקע קינות. במנחה ליינט מען „ויחל" אזוי ווי אנדערע תעניות.

פשט: תשעה באב האט א באזונדערע קריאה בשחרית (תוכחה) און א רעגולערע תענית-קריאה במנחה.

חידושים: תשעה באב פאלט אלעמאל אין דער תקופה פון פרשת ואתחנן.

 (טז) שאר תעניות — סדר קריאה

דער רמב"ם ווערטער: ביי שאר תעניות (עשרה בטבת וכדומה) ליינט מען סיי בשחרית סיי במנחה. דער ערשטער קורא „ויחל משה" פיר פסוקים, דער צווייטער און דריטער ליינען פון „פסל לך" ביז „אשר אני עושה עמך".

פשט: „ויחל" איז די סטאנדארד קריאה פאר תעניות.

 (יז) תעניות שגזרין על הצרות — ברכות וקללות

דער רמב"ם ווערטער: ביי תעניות וואס מען גזר'ט פאר א צרה (בצורת וכדומה) ליינט מען ברכות וקללות (תוכחה), „כדי שישובו" — כדי זיי זאלן זיך דערשרעקן און תשובה טון.

פשט: א באזונדערע קריאה פאר תעניות אויף אקטועלע צרות.

חידושים — א וויכטיגער חילוק:

1. אין דער משנה שטייט „בתעניות ברכות וקללות." פשוט משנה מיינט אלע תעניות. אבער אונזער מנהג איז צו ליינען „ויחל" ביי א תענית, וואס שטייט נישט אין דער משנה.

2. דער רמב"ם פארשטייט אז דאס איז א חילוק צווישן צוויי סארטן תעניות: (1) תעניות וואס מען גייט פאר א אקטועלע צרה — דעמאלט דארף מען תשובה טון, ליינט מען ברכות וקללות; (2) תעניות וואס מען פאסט פאר אן עבר (ווי עשרה בטבת, צום גדליה) — דאס איז א גזירת הרבים, עס איז „לעורר בתשובה" אבער נישט ממש „כדי שישובו בתשובה" — דעריבער ליינט מען בלויז „ויחל משה".

3. דאס איז א חידוש אין פארשטיין דעם רמב"ם שיטה: ער צעטיילט די משנה'ס „בתעניות" אויף תעניות על צרות עכשוויות (ברכות וקללות) vs. תעניות זכר לחורבן (ויחל).

 (יח) תלתא דפורענותא — דריי שבתים פאר תשעה באב

דער רמב"ם ווערטער: „נהגו כל ישראל" — דריי שבתים פאר תשעה באב ליינט מען הפטורות פון תוכחה, גערופן „תלתא דפורענותא".

פשט: דריי הפטורות פון פורענות פאר תשעה באב.

חידוש — דער רמב"ם סדר איז אנדערש פון אונזער מנהג:

- אונזער מנהג: צוויי הפטורות פון ירמיהו און איינס פון ישעיהו.

- דער רמב"ם מנהג: איינס פון ירמיהו און צוויי פון ישעיהו. קונקרעט: (1) „דברי ירמיהו"; (2) „חזון ישעיהו"; (3) „איכה היתה" (ישעיהו א:כ"א) — וואס אונז ליינען אלס שבת חזון האבן זיי צעטיילט אויף צוויי.

 (יט) שבע דנחמתא — נאך תשעה באב

דער רמב"ם ווערטער: „נחמו נחמו עמי" שבת נאך תשעה באב — דאס איז „מנהג כל ישראל." ווייטער: „מנהג פשוט בארצותינו" — פון נאך תשעה באב ביז ראש השנה ליינט מען נחמות פון ישעיהו (שבע דנחמתא). דער רמב"ם ברענגט נישט וועלכע ספעציפישע שטיקלעך.

 (כ) שבת שובה

דער רמב"ם ווערטער: „מנהג פשוט" — שבת צווישן ראש השנה און יום כפור איז מען מפטיר „שובה ישראל" — כדי מען זאל תשובה טון.

פשט: דאס איז וואס מען רופט שבת שובה. דער רמב"ם ברענגט דאס אלס מנהג, נישט אלס הלכה.

 (כא) ארבע פרשיות

פרשת שקלים (ראשונה)

דער רמב"ם ווערטער: ראש חודש אדר וואס פאלט אויף שבת — ליינט מען פרשת שקלים, מפטירין „ביהודע הכהן." אויב ראש חודש פאלט אין מיטן וואך, אפילו ערב שבת, איז מען מקדים און ליינט שבת שלפניו.

פרשת זכור (שנייה)

דער רמב"ם ווערטער: „שנייה" — ליינט מען זכור (עמלק), מפטירין „כה אמר ה' צבאות פקדתי את אשר עשה עמלק" (מחיית עמלק).

חידוש — וואס מיינט „שנייה": „שנייה" מיינט נישט ליטערלי די צווייטע וואך נאך שקלים. עס מיינט „שנייה לד' פרשיות" — די צווייטע אין דער סדר. אמאל איז דא א וואך הפסק צווישן שקלים און זכור.

פרשת פרה (שלישית)

דער רמב"ם ווערטער: שלישית — ליינט מען פרה אדומה (פרשת חוקת), מפטירין „וזרקתי עליכם מים טהורים" — ענין פון טהרה.

חידוש — וואס מיינט „שלישית": שלישית מיינט „הסמוכה לרביעית" — די וואס איז דערנעבן צו דער פערטער. צווישן שלישית און רביעית איז קיין מאל נישט דא קיין הפסק (ווי דער רשב"ם ברענגט, אזויווי ביי ד' כוסות — „בין שלישית לרביעית לא יפסיק").

פרשת החודש (רביעית)

דער רמב"ם ווערטער: רביעית — ליינט מען „החודש הזה לכם ראש חדשים" לכבוד חודש ניסן. רביעית איז „כל שהיא סמוכה לראש חודש ניסן, אפילו בערב שבת" — די שבת פאר ראש חודש ניסן.

כללי סדר פון הפסקות צווישן די ארבע פרשיות

חידוש: דער כלל איז:

- בין שלישית לרביעית — קיין מאל נישט קיין הפסק.

- בין שנייה לשלישית — אמאל איז דא א הפסק.

- בין ראשונה לשנייה — אמאל איז דא א הפסק.

- אמאל זענען דא ביידע הפסקות (בין ראשונה לשנייה און בין שנייה לשלישית).

ווי גייט עס פראקטיש?

דער רמב"ם: מען נעמט ארויס א צווייטע ספר תורה פאר די ארבע פרשיות. אמאל (ווי ראש חודש אדר אויף שבת) נעמט מען ארויס דריי ספרי תורה.

אלץ חייב צו ליינען אליין שניים מקרא ואחד תרגום. דאס ווייזט אז דער חיוב פון שניים מקרא איז א באזונדערע חיוב, נישט בלויז א תחליף פאר'ן הערן קריאת התורה.

2. **פארוואס איז תרגום נאך א חיוב אן א מתורגמן?** דער „אחד תרגום" קארעספאנדירט צום מתורגמן וואס פלעגט זיין ביי קריאת התורה. אבער אויב מ'האט שוין נישט קיין מתורגמן, פארוואס בלייבט דער חיוב? דאס איז א גרויסע מחלוקת ראשונים: עטלעכע ראשונים און צדיקים האבן געהאלטן אז דער תרגום איז געווען נאר כדי צו פארשטיין, און אויב מ'פארשטייט שוין אליין (אדער מ'לערנט רש"י/אנדערע מפרשים), איז נישטא קיין חיוב תרגום. אנדערע האלטן אז ס'איז א תקנת חכמים וואס בלייבט בתוקף אפילו אן דעם טעם. דער שולחן ערוך פסק'נט אז מ'קען יוצא זיין מיט רש"י (אדער רמב"ן, אבן עזרא), אבער דער רמ"א זאגט אז מ'זאל ליינען מיט תרגום.

3. **פאראלעל צום ציבור'דיגן מחלוקת:** לכאורה די זעלבע מחלוקת וואס עקזיסטירט ביי ציבור (צי דער מתורגמן איז נאך נויטיג) זאל אויך אראפפאלן ביים יחיד — אויב מ'זאגט אז ביי ציבור איז דער תרגום בטל געווארן, זאל דאס זעלבע זיין ביים יחיד, און פארקערט.

4. **פארוואס דוקא צוויי מאל מקרא?** פארוואס איז נישט גענוג איינמאל? עס ווערט נישט געגעבן א קלארע תירוץ — „איך האב נישט קיין אונג פארוואס." עס ווערט סתם פארגעלייגט אז אפשר דער ענין איז אז מ'זאל ליינען דריי מאל יעדע זאך (און איינמאל קען מען יוצא זיין מיט תרגום).

5. **„עטרות ודיבון" — אפילו פסוקים אן תרגום:** די גמרא זאגט אז מ'ליינט שניים מקרא ואחד תרגום אפילו „עטרות ודיבון" — נעמען פון שטעט וואו דער תרגום איז די זעלבע ווי דער מקרא. רש"י איז מסביר אז ביי נעמען פון שטעט איז דער ת

רגום אידענטיש צום מקרא, אבער מ'זאגט עס אלץ דריי מאל. אבער עס ווערט באמערקט אז דאס איז נישט גאנץ ריכטיג, ווייל דער תרגום טייטשט אסאך מאל שטעט-נעמען איבער לויט ווי מ'האט גערופן די שטאט אין זיין צייט — אמאל יא, אמאל נישט.

6. **„קורא" — ליינען אדער לערנען?** דער רמב"ם שרייבט „חייב לקרוא" — לכאורה דער עיקר ענין פון שניים מקרא איז אז מ'זאל לערנען, נישט בלויז זאגן. אבער דער רמב"ם'ס לשון „קורא" קען אויך מיינען בלויז ליינען/זאגן.

7. **וואס פאר א סוג חיוב איז שניים מקרא?** עס ווערט געפרעגט צי שניים מקרא איז א באזונדערער חיוב, א מנהג, אדער א חלק פון תקנות קריאת התורה — „איך ווייס נישט פונקטליך וואס ס'איז." עס ווערט פארגליכן צו דער שטילער שמונה עשרה — וואס איז אויך א צוגאב צום הויכן שמונה עשרה.

(כד) סיום הלכות תפילה — קריאת התורה

עס ווערט באמערקט אז מיט דעם ענדיגט מען הלכות קריאת התורה, וואס איז דער סוף פון הלכות תפילה. די נעקסטע צוויי פרקים וועלן זיין הלכות ברכת כהנים, אזוי ווי דער רמב"ם'ס סדר אין הלכות תפילה וברכת כהנים.

(כב) סדר קריאה ביי ד' פרשיות, ראש חודש, חנוכה — צוויי און דריי תורות

דער רמב"ם'ס ווערטער: כל פרשה מארבע פרשיות — קורין בשני ספרי תורה. אם חל ראש חודש אדר להיות בשבת — מוציאין שלשה ספרים. ווען ראש חודש אדר פאלט אויף שבת פרשת תצוה, ליינט מען ששה ב„ואתה תצוה" עד „וכיורו נחשת" (אריין אין כי תשא), **והשביעי חוזר וקורא מ„כי תשא" עד „וכיורו נחשת"** — מ'ליינט כי תשא צוויי מאל. אויב שבת כי תשא אליין איז ראש חודש — ליינט מען ששה אין כי תשא, **והשביעי חוזר וקורא בספר שני.**

פשט: ביי ד' פרשיות נעמט מען ארויס צוויי תורות. ביי ראש חודש אדר אויף שבת — דריי תורות (סדר היום, ראש חודש, שקלים). ביי ראש חודש ניסן אויף שבת — דריי תורות (סדר היום, ראש חודש, החודש). ביי ראש חודש טבת אויף שבת — דריי תורות (סדר היום, ראש חודש, חנוכה). אויב ראש חודש טבת פאלט אינמיטן וואך — צוויי תורות (ראש חודש און חנוכה).

חידושים און הסברים:

1. **פארוואס ליינט מען כי תשא צוויי מאל ווען תצוה פאלט מיט שקלים?** ווייל פרשת שקלים איז דער אנהייב פון כי תשא, וואס איז גלייך נאך תצוה — דער עולם וועט מיינען אז מ'איז פשוט ממשיך די פרשה פון דער וואך, און וועט נישט כאפן אז דאס איז א באזונדערע קריאה לכבוד שקלים. דערפאר ליינט מען עס צוויי מאל — כדי דער עולם זאל פארשטיין אז די צווייטע ליינונג איז לכבוד שקלים.

2. **ביי אונז פאלט קיינמאל נישט תצוה מיט שקלים** — דערפאר האבן מיר נישט די פראבלעם אין פראקטיק.

3. **שביעי vs. מפטיר:** געווענליך מאכן מיר אז דער מפטיר איז די נייע עליה פון עניינא דיומא (ד' פרשיות). אבער ס'איז דא אן אופן וואו מ'מאכט אז דער **שביעי** (נישט מפטיר) איז די באזונדערע קריאה — דאס איז ווען ס'איז ראש חודש.

4. **ראש חודש טבת אינמיטן וואך** — דער איינציגסטער אופן פון צוויי תורות אן שבת: דאס איז דער איינציגסטער פאל וואו מ'נעמט ארויס צוויי תורות אויף א וואכנטאג — איינס פאר ראש חודש און איינס פאר חנוכה.

(כג) שניים מקרא ואחד תרגום — חיוב היחיד

דער רמב"ם'ס ווערטער: אפילו א איד הערט די קריאת התורה מיט'ן ציבור, איז ער חייב לקרוא לעצמו בכל שבוע ושבע סדר של אותה שבת — שניים מקרא ואחד תרגום.

פשט: נאכדעם וואס מ'האט געלערנט אלע הלכות פון ציבור'דיגע קריאת התורה, גייט דער רמב"ם איבער צום חיוב פון דעם יחיד: יעדע וואך זאל מען אליין ליינען די פרשה — צוויי מאל מקרא און איין מאל תרגום.

חידושים און הסברים:

1. **שומע כעונה און דער חיוב פון יחיד:** אפילו אויב מ'הערט גוט אויס די קריאת התורה מיט'ן ציבור — וואס לכאורה איז שומע כעונה — איז מען

תמלול מלא

סדר קריאת התורה: השלמת התורה בשנה, תקנת עזרא, וקריאת מנחה שני וחמישי

הלכה א-ב: המנהג הפשוט — השלמת התורה בשנה, ותקנת עזרא

Speaker 1:

משה על משה, לקח משה. אקעי.

יעצט, דאס איז א מנהג. יעצט, ס'איז דא נאך אן אינטערעסאנטע תקנה. דער רמב"ם זעט אויס פארשטייט אז די תקנה איז אזוי ווי, ווי ליינט מען וואס. דאס הייסט, מיר האבן געלערנט פון סוכות, פון נאך סוכות ביז סוכות, פון סוכות ביז סוכות ליינט מען די תורה. דאס איז דער סדר פון מנהג פשוט. ס'איז דא וואס האבן אן אנדערע מנהג. אבער ס'איז דא חוץ פון דעם א תקנה פון געוויסע פרשיות ווען מ'זאל ליינען. נישט נאר א תקנה, ס'איז דאך די הלכה, מנהגים און תקנות.

במדבר פאר שבועות, יעדע יאר. אזוי איז די מנהג, און מ'שטעלט אויס, אזוי ווי דער רמב"ם גייט זאגן, מ'שטעלט אויס אז ס'זאל אזוי זיין, אז מ'ליינט יעדע יאר במדבר פאר עצרת. זייער גוט. דאס איז נישט קלאר, דו זעסט אז ס'איז טעכניקלי א וואך גערוקט.

און זאגט דער רמב"ם, לאמיר ליינען, **"ואתחנן אנו קורין אחר תשעה באב"**. נאך א זאך וואס אונז זענען מקפיד, אונז זענען מקפיד אז די סדר זאל אויסקומען אז תשעה באב זאל האלטן ביי פרשת ואתחנן קריאה, און מ'ליינט די וואך שבת נאך תשעה באב איז אלעמאל שבת נחמו. שבת נחמו איז אלעמאל ואתחנן.

און נאך א זאך וואס אונז זענען מקפיד איז **"ואתם נצבים היום כולכם קודם ראש השנה"**. אונז זענען מקפיד אז ס'זאל זיין יעדע מאל פרשת נצבים פאר ראש השנה.

און נאך א פערטע זאך, זאגט דער רמב"ם, אז זיי זענען מקפיד אז צו בהר זאל זיין קודם פסח בשנה פשוטה. איך ווייס נישט אויב מיר זענען מקפיד אויף דעם, אבער אז פאר יעדער יאר אין א שנה פשוטה, נישט אין א שנה מעוברת, זאל פאלן פסח אין פרשת שמני, דאס הייסט פרשת צו זאל זיין שבת הגדול, די שבת פאר פסח.

דער חילוק צווישן עזרא'ס תקנה און דעם מנהג הפשוט

יעצט, די הלכות זענען ענליך צו די נושא פון עזרא, דאס הייסט, דער רמב"ם האט עס צוזאמגעלייגט אין די זעלבע פלאץ, אז כאילו אזוי, אבער למעשה שטימט עס נישט מיט עזרא, ווייל עזרא האט דאך געזאגט אז מ'זאל ליינען קללות קודם, לכאורה מיינט ער די שבת פארדעם, און די אנדערע זאכן וואס זענען בנוסף צו עזרא.

אזוי האט תוספות פארשטאנען, אז דאס איז סתם, יא, תוספות רעדט וועגן די קשיא. תוספות האט פארשטאנען אז בעצם קען זיין, דאס איז א וועג, מ'קען זיין איין וואך קודם, מ'מאכט א הפסק פון א וואך בדוקא, אזוי האט תוספות פארשטאנען.

ס'קען זיין אז דער רמב"ם האט פארשטאנען בפשטות אז ניין, און מ'טוישט אביסל עזרא'ס, דא עזרא, מ'מוז נישט, נאר תקנות עזרא מיינט אויך תיקן בתור מנהג, נישט קיין חיוב. קען זיין מ'טוישט אביסל, ס'קען זיין אז דאס איז די, אז דאס איז די, אז דאס איז די ווארט, אבער ס'איז דא אנדערע פשטים אין דעם.

פארוואס במדבר סיני פאר שבועות?

קען זיין ווייל מ'וויל דערמאנען, ס'איז דא אן עקסטרע ענין צו דערמאנען מדבר סיני פאר... ס'איז דאך זייער פאסיג אז מ'דערמאנט סיני, מ'לייגט פרשת סיני פאר... איז שוין צו פאר פסח, ס'איז נישט קלאר פארוואס, ס'איז דא תירוץ פארוואס ס'קומט אויס די אלע זאכן. אלעס קען מען זאגן תירוץ, אבער פארוואס... ניין, אזוי טוט מען די קללות א וואך פריער, אבער די וואך וואס איז גלייך פאר'ן יום טוב לייגט מען היינט מיט במדבר סיני, די גרויסע שטאט של עבודה סיני. און צו פאר ראש השנה, און צו פאר פסח... יא יא, אזוי די תירוץ זאגן. די תירוץ זאגט מען נאכדעם וואס מ'האט געמאכט די סדר. די אלע תירוץ זענען נאכדעם, נישט פארדעם. די תורה הקדושה זאגט נישט אויף ווייט מיט צו מילים, אבער איך געדענקט.

אין עני קעים, ממילא, וויבאלד מען זאל אויסקומען צוויי זאכן. מען דארף ענדיגן אין א יאר, ס'איז נישט יעדע יאר דאס זעלבע מאנד פון פרשת. בפרט דער רבין האט נישט געוואוסט אז עס הייסט פרשת מצורה און פרשת הזריא. ער ברענגט אלעמאל די אנהייב פון די פסוקים. און נאכדעם, אזויווי מ'גייט באלד גיין זיין "ואם בחוקותי" מיט "בהר", ער גייט די ראנג סדר. "בהר בחוקותי" איז אן אינטערעסאנטע גארנישט. און וכו'. מ'ווייסט נישט.

"כדי שתשלם בשנה", כדי מ'זאל עס ענדיגן אין איין יאר. און **"ויקראו אתם הסדרים בעונתם"**. אויך, נישט נאר פאר דעם, ווער ס'האלט קאפ, פארוואס ווען ס'איז דא פונקט די פרשיות זענען דאבעל אלעמאל ביי איינע פון די זאכן.

פארוואס לייגט מען צוזאם פרשיות דוקא אין ויקרא און במדבר?

ס'איז דא א שאלה, דאס הייסט, וויאזוי פונקטליך מ'צוטיילט די פרשיות דורכאויס די יאר, ווייל ס'קען זיין אויך אסאך... מ'צוטיילט די פרשיות לפי א סדר אז כללות זאל אויסקומען קודם א סדר. דאס איז די ווארט? נישט נאר לפי א סדר, אבער יא, מ'רעכנט אויס, מ'רעכנט אויס אז יעדע פרשה זאל זיך צוזאממשטעלן. אזוי זאגט דאס אז דער רמב"ם האט פארשטאנען אין די תקנה.

יעצט, ס'איז דא אויך מנהגים מיט דעם. ס'איז דא געוויסע פרשיות, און מ'מאכט מיט דעם אנצוקומען אין געוויסע צייטן. אבער ס'איז א נאנסענס, ס'איז דאך אזוי אז בראשית און נח און לך לך טראכט מען נאך נישט פון דעם. ערגעצוואו הייבט מען אן אויסרעכענען די פרשיות... מ'האט נישט צוטיילט... וויאזוי האט זיך צוטיילט פונקטליך די פרשיות און... however, יא, somehow דאס איז וויאזוי די פרשיות ווערן צוטיילט די גאנצע יאר.

תקנת עזרא — קללות קודם עצרת וראש השנה

יא, ס'איז דאך אזוי. עזרא האט מתקן געווען, דא איז א תקנה פון עזרא. עזרא איז געווען א לאנגע צייט פאר. ס'איז געווען... איך ווייס שוין ביי עזרא האט מען שוין געמאכט משלימות השנה אחר השנה. אבער עזרא האט מתקן געווען אזא תקנה, **"שיקראו קללות שבסוף ויקרא קודם עצרת, ושל משנה תורה קודם ראש השנה"**. אזוי האט עזרא געמאכט.

ס'איז נישט קלאר צו ביי עזרא'ס צייטן איז שוין געווען בכלל... עזרא האט דאך געוואוינט אין ארץ ישראל. איך ווייס נישט צו אין זיינע צייטן איז בכלל געווען די מנהגים וויאזוי מ'ליינט. אבער ער האט איינגעפירט אז מ'זאל ליינען. ס'קען זיין אז ביי זיינע צייטן... די גמרא זאגט אן אינטערעסאנטע תורה וועגן דעם, **"תכלה שנה וקללותיה"**. איך גלייב איך דאס מיינט.

ווייל ס'איז דא אן ענין וואס מ'זעט אויס אז דאס איז די זאך, שבת הגדול, שבת שובה, און ס'איז דא משנה שבתות. אז די מנהג פון געבן א דרשה איז געווען פאר אלע שלש רגלים. ס'איז געווען שבת הגדול, און ס'איז אויך געווען א שבת פאר... אבער דא רעדט מען נישט ממש פון פאר ראש השנה און פאר שבועות. ס'איז נישט די שלש רגלים אפילו. ס'איז א שבת שובה... זיי ליינען שבת נאך ראש השנה און יום כיפור. איך ווייס נישט קלאר, איז דא א תקנה פון עזרא? איך קען זאגן תורות אויף דעם, אבער דער פאקט איז, אונז לערנען יעצט די פאקט. די תקנה פון עזרא איז אז מ'ליינט די קללות זאלן זיין פאר ראש השנה. קען זיין דאס איז די פשט. די גמרא זאגט אן אנדערע פשט.

עזרא ובית דינו — "ראויה היתה התורה שתינתן על ידי עזרא"

עזרא איז געווען דער וואס האט געמאכט קריאת התורה, אדער א חילוק אויף די תקנות קריאת התורה. ס'איז דא משה, און נאכדעם עזרא איז מוסיף אויף תקנות משה. און אויף דעם זאגט די גמרא אז **"ראויה היתה התורה שתינתן על ידי עזרא"**. עזרא איז אזויווי כמעט א צווייטע משה. נאר ער האט די אויסזאג "משה תיקן, נאכדעם עזרא תיקן". ס'איז זייער אינטערעסאנט.

ער האט אויך געמאכט די אלע זאכן וואס אונז לערנען גאנץ ספר הלל, גאנץ הלכות תפילה, וואס האט אסאך צוטון מיט עזרא, ווייל ער האט אויך געמאכט די אנשי כנסת הגדולה וואס האבן געמאכט די סידור. עזרא **בית דינו** איז די זעלבע זאך ווי אנשי כנסת הגדולה. ס'איז דא פארשידענע תקנות פון עזרא אין אישות. יא, אקעי.

דער רמב"ם'ס "מנהג הפשוט" — פיר פרשיות וואס מען איז מקפיד אויף זייער צייט

אבער יעצט איז די פוינט אז ס'קען זיין אז בזמן עזרא האט מען דאס געליינט סתם אזוי, אזויווי אונז ליינען אין יום טוב וואס ס'דארף נישט זיין אויפן סדר. היינט וואס איז אריינגעשטעלט אין די סדר, קומט אויס די סדר, און מ'שטעלט אויס די סדר אז ס'זאל שטימען אזוי. און נישט נאר דעם, ס'איז דא נאך זאכן וואס מ'האט אריינגעשטעלט אין די סדר, וואס איז אויך א ביסל אנדערש ווי עזרא. ס'איז נישט קלאר וויאזוי דער רמב"ם פארשטייט דאס.

זאגט דער רמב"ם, **"ומנהג הפשוט הוא שקוראין במדבר סיני קודם עצרת"**. אונז פירן זיך נישט ממש אזוי ווי עזרא. אונז ליינען אלעמאל פרשת

ס'קומט אויס אז ביז שני, בעיסיקלי, וואס אונז ליינען, ליינען מיר געווענליך פיר מאל. און דריי מאל די וואך צוויי. ס'איז זייער אינטערעסאנט אז למעשה אונזער סיסטעם ארבעט אזוי, ווייל אונזערע קינדער אין חדר לערנען אויך על הסדר. ס'איז טאקע אז אין כיתה ט' לערנט מען אפשר די גאנצע פרשה, אבער אזויווי ס'איז דא ל"י, איז דריי, פיר מאל בערך, איך רעד פון כיתה ד' ביז כיתה ח', פיר מאל ליינט מען ביז, לערנט מען ביז שלישי ערגעצוואו אזוי, און נאכדעם לערנט מען די איבריגע.

ס'איז זייער אינטערעסאנט, ווייל ס'קומט אויס אז כלל ישראל קען זיך גוט אויס מיט די אנהייב פון אלע פרשיות. און די סוף פון שוין לפי המצב, לויט וויפיל זיי לערנען חומש רש"י, אדער חומש, מעיבי אין.

יא, ס'איז אינטערעסאנט. ס'ליגט דא עפעס א... די יסוד פון דעם וואס ליגט דא איז, אין מיין אפיניען, אז אויב דו ווילסט קענען די תורה, דארפסטו זיך אריינלייגן קאפ און רוב אין די תורה. און אויב דו ווילסט עס נאר זען אלע... אויב דו ווילסט עס נאר זען אלע... ער האט געזאגט ס'איז אזא קליינע פארם פון די תיקון ליל שבועות, ס'איז אזוי ווי א טעיטינג. מ'ווייזט א חלקה פון די פרשה, און יעצט דארפסטו טרעפן דיין צייט.

קריאת התורה: יסוד, מנהגים, והלכות ראש חודש

יסוד פון קריאת התורה — טעיטינג אדער קענען?

Speaker 1

יא, ס'איז אינטערעסאנט, ס'ליגט דא עפעס א... די יסוד פון דעם לעבן וואס ליגט דא איז, אין מיין אפיניען, אז אויב דו ווילסט קענען די תורה דארפסטו עס חזר'ן פון די קריאת התורה. דער רמב"ם זאגט אז מ'מוז לערנען אלעס. די קריאת התורה איז געמאכט נאר יוצא צו זיין. ס'איז אזא קליינע פארעם פון תיקון ליל שבועות, וואס איז אזויווי א טעיטינג. מ'ווייזט דיר א חלקה פון די פרשה, און יעצט זאלסטו טרעפן דיין צייט און לערנען די גאנצע.

Speaker 2

סא דאס איז שוין א פשט. איך מיין אז ס'איז אפילו ווייניגער פון דעם. די ענין איז נישט צו קענען. די קריאת התורה איז נישט געמאכט אלס קענען די תורה. קענען די תורה איז לערנען די גאנצע תורה, כדי שלא תשתכח תורה מישראל. נישט צו ענדיגן. כדי שלא תשתכח תורה איז טאקע מער אזויווי דאס. מ'ליינט דאך נאר אפאר פסוקים.

דער אמת איז, דאס וואס מ'טוט אין חדר אז מ'לערנט נאר ביי שיינער איז אן עוולה. ס'איז נישטא קיין שום ריזן אז מ'זאל נישט לערנען פרשיות על הסדר, די גאנצע זאך. א חדר איז געמאכט מ'זאל קענען די תורה, ס'איז נישט געמאכט מ'זאל זיין א שול. א שול איז א פלאץ פאר די עולם צו לערנען אביסל די תורה, צו כאפן אביסל גבורה, מ'זאגט א גוט ווארט, מ'זאגט א דבר תורה, מ'זאגט א מוסר דרשה, אלעס די זעלבע זאך. אבער א חדר איז געמאכט מ'זאל קענען די תורה, ס'איז נישט געמאכט מ'זאל זיין א שול. די ריאליטי איז אז די קינדער זענען אביסל אזויווי דו, סא ס'וואלט געדארפט זיין בעסער, איך בין מסכים.

מנהגים אין רמב"ם — חילוק צווישן הלכות און סידור

Speaker 2

יעצט, אין שבת תורה, וואס איז די מנהג? דער רמב"ם זאגט נאר א מנהג. ס'איז נישטא קיין שום הלכה דא, ס'איז אפילו נישט קיין מנהג. ס'איז זייער אינטערעסאנט. ס'זעט אויס, איך ווייס נישט, איך טריי צו טראכטן טעאריעס. ס'זעט אויס אז דער רמב"ם... ס'איז דא מנהגים וואס דער רמב"ם ברענגט דא אין די ספר אין די הלכות, און ס'איז דא מנהגים וואס איז נאר אזויווי פארט פון זיין סידור. סא ווען ער ברענגט א סידור זאגט ער עס שוין מער אלס א מנהג.

ס'קען זיין אז דער רמב"ם האט פארשטאנען אז מנהגים וואס שטייט שוין אין די גמרא, אדער וואס האט שוין א מקור, און איך מיין אז די אלע מנהגים שטייט שוין אין די גמרא... נישט ממש, איך מיין אז דאס וואס מ'ליינט במדבר פאר שבועות שטייט נישט אין די גמרא, ס'איז אפשר פון די גאונים.

די איינציגסטע זאך וואס אונז טוען נישט איז צו. דאס הייסט, אויב מ'וואלט געוואלט אז צו זאל אלעמאל זיין ערב פסח, וואלט מען געדארפט צוזאמלייגן פרשיות נאך פאר צו. אבער אלע פרשיות וואס מ'לייגט צוזאם זענען אדער אין ספר ויקרא אדער אין ספר במדבר. האסטו באמערקט?

און די ריזען איז, ווייל חוץ פון דעם וואס מ'ווייל ענדיגן די תורה אין איין יאר, דעמאלטס וואלט מען געקענט צוזאמלייגן לך לך מיט וירא, איך ווייס נישט. אבער די מערסטע ריזען איז ווייל די פלאץ וואו אונז שפילן זיך איז אלעמאל אז פסח, שבועות דארף אלעמאל אויסקומען נאך פרשת במדבר. ממילא לייגט מען צוזאם אין ספירה צייט איז כמעט די מערסטע פרשיות וואס זענען דא רצוף צוזאמגעלייגט, ווייל מ'דארף אנקומען שוין צו במדבר אין אפאר וואכן און מ'האט נישט קיין צייט.

אדער פאר תשעה באב. מ'דארף צוזאמלייגן, מ'דארף אנקומען פאר תשעה באב נאך תשעה באב, ממילא דארף מען ליינען... די סדרים זענען נישט זייער לאנגע סדרים, ס'האט נישט זייער מאריך געווען. ס'איז געווען מצורע צוזאמען איז עס הונדערט און דרייסיג פסוקים. יא, אבער למשל מטות מסעי איז זייער לאנג. מטות מסעי איז נישט אלעמאל שטימט עס. ווייל מטות... דער וואס האט געמאכט די פרשיות ווייס איך נישט פונקטליך צו ער האט געקוקט אז דער בעל קורא זאל נישט ליינען צו לאנג, איך האב נישט קיין אהנונג וויאזוי ער האט געטראכט.

אבער דאס איז די ריזען פארוואס מ'לייגט צוזאם פרשיות. אויב איינער וויל וויסן פארוואס די פרשיות לייגט מען צוזאם, די ענטפער איז כדי מ'זאל ענדיגן אין א יאר, און כדי מ'זאל אנקומען אויף די סדרים. דער רמב"ם רופט זיי נישט פרשיות, ער רופט זיי סדרים. איך מיין אז סדר מיינט אזויווי מסדר וואס מ'ליינט, איך ווייס נישט פשט. ענינוועיס, מ'זאל קענען אנקומען אין די צייט פון דעם.

דאס איז די סדר פון שבת שחרית. יא, די גאנצע סדר איז נאר פאר שחרית שבת. ביי שחרית טוט מען די גאנצע סדר, מ'ענדיגט די תורה יעדע יאר, און מ'איז מדקדק פונקטליך וויאזוי ס'זאל אויסקומען. שטימט? יא.

ווייטער... און מיר ליינען דאך מנחה און שני וחמישי טוט מען די זעלבע זאך. דעמאלטס האלט מען גארנישט מיט ענדיגן.

הלכה ג: קריאת מנחה, שני וחמישי — מען ליינט די זעלבע פסוקים פיר מאל

רייט, זייער אינטערעסאנט. איך פארשטיי נישט וויאזוי ס'איז אזוי גוט. איך מיין צו זאגן, מענטשן אזויווי מיר, מענטשן אין זכרון, מ'ליינט די זעלבע פאר פסוקים איבער און איבער.

אבער דער רמב"ם זאגט די הלכה פון מנחה און שני וחמישי, אז "ממקום שמפסיקין בשבת בשחרית, שם קורין במנחה, בשני ובחמישי לשבת הבא". דאס הייסט דארט וואו מ'האט געסטאפט ביי שחרית, מ'האט געענדיגט פרשת בראשית, "שם קורין במנחה", דארט הייבט מען אן במנחה, "בשני ובחמישי לשבת הבא".

און דער רמב"ם גיבט א דוגמא. "כיצד? שבת ראשונה קורין בשחרית בסדר בראשית. במנחה" הייבט מען אן פון "ואלה תולדות נח", צען פסוקים אדער מער. און די זעלבע זאך וואס הייסט שני, נישט מ'גייט ווייטער, מ'וואלט געקענט טראכטן מ'זאל גיין די נעקסטע צען פסוקים בשני. ניין, מ'זאגט די זעלבע צען פסוקים בשני, "וכן בחמישי. וכן לשבת הבא בשחרית", הייבט מען ווייטער אן פון "אלה תולדות נח", "וקורא עד סוף הסדר".

"אזוי איז די סדר קורין כל השנה". ס'הייסט, פארוואס טאקע? מ'וואלט דאך געקענט מאכן אז מאנטאג און דאנערשטאג זאל מען ליינען פארקערט, אנדערע חלקים פון די פרשה. זאל מען האבן געענדיגט די האלב פרשה, און שבת די צווייטע האלב פרשה. מ'וואלט געקענט טרעפן אנדערע עצות וויאזוי צו טון. ס'איז געווען, מיין איך, א מחלוקת תנאים וועגן דעם.

א פראקטישע השלכה — טעיטינג פון דער פרשה

סדרים וויאזוי זיי צוטיילן די עליות ראש חודש. אבער די רמב"ם זאגט אז מ'טוט אזוי. **בראשי חדשים** איז אזוי, די ערשטע, ס'איז דאך דא פיר עליות, געדענקט, און וואס מ'ליינט, די רמב"ם זאגט יעצט, מ'ליינט, די רמב"ם רופט עס אן "פרשת צו".

וואס מיינט פרשת צו? די שטיקל פון ראש חודש איז אין פרשת צו? נישט פרשת צו, אדער?

Speaker 1:

ניין, פרשת צו איז פרשת פנחס. פרשת צו איז "צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי", יענע פרשה.

Speaker 2:

סא מ'זעט דא אז אין די רמב"ם'ס צייטן איז זיכער נישט די פרשה געווען אזוי קלאר קאט ווי מיר זאגן היינט. ווען איינער שרייבט צו די רמב"ם אן אינווייטישאן צו א חתונה פרשת צו וואלט ער אנגעקומען אין די ריכטיגע דעייט, נישט דא. זייער גוט. סא זיי האבן געדענקט, די רמב"ם האט אנדערע נעמען פאר די פרשיות. סא פרשת צו איז די פרשה וואס באשרייבט די קרבנות. פרשת פנחס, פרשת הקרבנות.

דער סדר פון פיר עליות – די רמב"ם'ס עצה

Speaker 2:

און די רמב"ם זאגט נישט ווי מ'הייבט אן. סא דו זעסט אז די רמב"ם הייבט אן, ער זאגט אזוי, מ'הייבט אן, ווי הייבט זיך עס אן? קוק אריין אין די פרשה צו זען, דו האסט עס? צו זען די אנהייב פון דעם. יא, מ'הייבט אן פון די קרבן תמיד. "צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי", אקעי? דריי פסוקים האלט מען דא, זאגט די רמב"ם.

די נקודה איז אזוי, ווען מ'איז אנגעקומען ביז ראש חודש, ראש חודש איז די עלפטע פסוק. סא אונז ווילן האבן פיר עליות, און וואס איז די פראבלעם? פיר עליות דארף מען האבן עט ליעסט צוועלף פסוקים.

Speaker 1:

ניין, ס'איז דא פונעם עלפטן פסוק, אבער ס'קומט אן ביז די פופצנטע פסוק. ס'איז דא פופצן פסוקים.

Speaker 2:

סא וואס איז ער סטאק?

Speaker 1:

אה, אה, ס'איז דא א פראבלעם, מ'טאר נישט משייר זיין בפרשה מער ווי דריי פסוקים, און דא איז דא א פרשה.

Speaker 2:

אה, געדענקט, וואו איז דא א פרשה? ס'איז נישט קיין... איך ווייס נישט פונקט די שטיקל. האבן זיי דא א הלכה? מ'טאר נישט משייר זיין בפרשה מער ווי...

Speaker 1:

זייער גוט. ס'איז דא אכט פסוקים דא אין די ערשטע פרשה, רייט? ביז "וביום השבת" הייבט זיך אן א נייע פרשה.

Speaker 2:

סא, דא איז דא א צרה. מ'ויל ליינען דא א פרשה פון אכט פסוקים, אונז דארפן האבן... אונז דארפן וויסן וויאזוי צו צוטיילן. סא, וואס דער רמב"ם איז די עצה, די תירוץ...

Speaker 1:

דער לעצטער וואלט נאר געהאט צוויי פסוקים.

Speaker 2:

מילא זאגט דער רמב"ם אן עצה אזוי: **דער ערשטער זאל ליינען די ערשטע דריי פסוקים**, דאס איז נישט קיין פראבלעם, ס'איז דא גענוג

מנהגים וואס ער קוקט אן ווייל ס'איז גאר פריערדיגע מנהגים ברענגט ער אין די ספר. נאך די מנהגים וואס ס'איז נאך היינט דא א חילוק, קען ער זאגן אזוי. יא, ווייל די הפטורה למשל, מ'זעט אז מיר טוען נישט אלעס אזויווי דער רמב"ם, ס'איז דא אנדערע מנהגים. און דו ברענגסט נאר די ענד, די תרגום. קען זיין דאס איז די חילוק.

הפטורה – דער טעם פון מפטיר בנביא

Speaker 2:

איך טראכט אן אינטערעסאנטע זאך. די ענין פון... ס'שטייט קלאר פארוואס מ'האט מתקן געווען מפטיר בנביא? צו ווייזן אז די נביא, כאילו מקשר זיין די תורה מיט די נביאים. ס'שטייט נישט. ס'שטייט יא, אונז האבן געזאגט, אונז האבן שוין גערעדט פאר מאל, אונז זאגן נישט ארויס די ריזן. וואס הייסט זאגן? איך זאג נישט ארויס. אבער ס'איז זייער אינטערעסאנט, ווייל לכאורה זעט מיר אויס די ענין, צו מקשר זיין אלע נביאים מיט נבואת משה. ס'שטייט שוין, אלע נביאים איז קאנעקטעד צו די תורה.

קומט זייער גוט אריין אין פלאץ אז ס'זאל זיין פלעצער אין די נביא וואס איז מענין שקשור בתורה. דאס מאכט זיך א גרויסע מאטיווישאן אז מ'זאל טרעפן סימילעריטיס, מ'זאל טרעפן די תורה אין די נביאים, יא? מ'דארף יעצט האבן צוויי און פופציג פלעצער אין נביא וואס רעדט פון די פרשה. א מורא'דיגע וועג פון מאכן אז ס'זאל טאקע זיין מקושר תורה מיט נביאים.

דאס שטייט נישט אז דאס איז די ריזן. די ריזן איז, איך ווייס אז ס'איז נישט קלאר פארוואס דאס איז די ריזן. פארוואס נישט? ווייל ליינען אין נביא? ליינען אין נביא איז דאך אפשר א ריזן. מ'קען נישט זאגן אז מ'איז מקשר חלקי התורה, ווי מ'איז מקשר לילה ביום, מ'איז מקשר... יא, די ביידע זאכן שטייען נישט אין רמב"ם. נישט אין רמב"ם.

איך מיין אז ס'איז פארקערט. ס'הייסט, מ'ליינט שוין, דער ענין איז אז מ'ויל ליינען אביסל נביא, ווייל די נביא האט זיך נישט אנגעהויבן צו ליינען. איך מיין, פארוואס זאל מען עס נישט ליינען? וועלכע שטיקל? טרעפט מען א שטיקל. דאס קען זיין, וואס דו זאגסט, אז ס'קען זיין אז מ'זאגט, דער רמב"ם זאגט נישט וועלכע הפטורה, און מ'זאגט אז ס'איז נישטא קיין ענין צו ענדיגן גאנץ נביא. באט למעשה, דער בעל קורא, היינט קוקט ער אין סידור און ער ווייסט פשוט וואס צו ליינען, ווייל ס'גייט אים נישט אן. אבער א בעל קורא האט געדארפט לערנען נביא צו וויסן וועלכע שטיקל. ער האט געדארפט קענען גאנץ נביא צו טשוזן א שטיקל. פארוואס זאל ער דארפן לערנען גאנץ נביא צו קענען טשוזן?

רייט, באט ס'האט אויך געגעבן א מורא'דיגע מאמענטום אז יעדע שבת טרעפט מען סימילעריטיס צווישן נביא און תורה, ווי דער נביא זאגט זיכער תורת משה. ס'איז זייער שוין, באט טו בי ריעל אנגעסט, די קאנעקשאנס פון די נביא מיט די תורה איז סאמטיים פירורים תורות. איך מיין, ס'איז נישט קיין פירורים תורות, ס'איז קליינע רמזים. ס'שטייט א לשון, ס'שטייט א לשון ענליך. די קאנעקשאנס זענען נישט אזוי מורא'דיגע קאנעקשאנס.

איך זאג דיר, פארדעם איז, דו ביסט מסתמא מיט דעם איז די ענין עפעס אז מ'זאל אריינברענגען. אויב דו ווילסט נישט זאגן, זאגסטו נישט. איך וויל נישט זיין דער וואס זאגט. אבער דאס איז נישט די reason. די reason איז אז מ'דארף ליינען. דאס איז וועלכע מצוה, ס'דארף זיין די זעלבע connection. איך בין נישט מסכים אז דאס איז די reason. אין אנפאנג דארף מען האבן אסאך קלארער. נאך ברכות התורה זאגט מען א פסוק, און נאכדעם זאגט מען א הלכה פסוקה. דאס זאגט אויך אז די reason פון יענץ איז כדי מ'זאל יוצא זיין ברכות התורה. ס'איז נישט קיין connection צו די אלע זאכן. דאס איז איינע פון די דרשות צו קאנעקטן, אבער די נביא טוט וואס ער טוט.

הלכה ד – קריאת התורה בראש חודש

Speaker 2:

אקעי, יעצט, עד כאן האבן מיר געלערנט וואס מ'טוט שבת. וואס ליינט מען ראש חודש? איז אזוי, דא איז דא מיין איך א מחלוקת, ס'איז דא אנדערע

מפסיר, מ'הייבט אן "וביום השבת", און אין די צווייטע ספר תורה קורא בו המשלימין "ובראשי חדשיכם". המשלימין מיינט די לעצטע עולה, די לעצטע עולה וואס אונז האבן גערופן די עליה פון אחרון. און וואס טוט ער? ער ליינט "ובראשי חדשיכם". ס'איז נישט קיין פראבלעם.

און מ'הייבט אן פון שבת שוין ווען ס'איז ראש חודש שבת. נישט אזוי ווי דער רמב"ם זאגט, נאר דער רמב"ם, דער רמ"א, יא, אונז הייבן אן "וביום השבת". יא, מ'הייבט נישט אן, ווען ס'איז שבת ראש חודש, מ'הייבט מען שוין אן "ובראשי חדשיכם", מ'הייבט אן "וביום השבת", ווייל מ'האט נישט קיין געלעגנהייט צו ליינען די מוסף פון שבת אויך. דאס איז די ריזען.

Speaker 1

הכל הולך אחר העיקר.

Speaker 2

יא, ס'איז נישט קיין ריזען. מ'איז נישט מחויב לכאורה, ס'איז סתם א שיינע זאך. בעצם, יעדע שבת וואלט מען געקענט ליינען די הפטורה פון שבת, נאר ס'איז נישט די מנהג.

אבער די צבור האט דאס אויפגעמערקט. אה, מ'האט מיר געזאגט ארויסצונעמען נאך א תורה. אקעי, דאס איז די ווארט, רייט? אקעי.

מ'איז נישט יוצא בתפילה, ווייל מ'זאגט "במוספים" פאר דעם אויך.

Speaker 1

יא, אין שיעור יום טוב זאגט מען אויך "במוספים". ס'איז נישט קיין ראייה. קריאת התורה איז איין זאך, און דאווענען איז נאך א זאך.

Speaker 2

און דאס איז די הלכה פון... און וואס איז די מנהג מיט די הפטורה? זאגט דער רמ"א, "ואם קראו ענין ראש חודש המפסיר", וואס? קורא? אוי, דער "אם קראו אין", וואס איז די טייטש? "ואם קראו"? סארי.

מ'זאגט אז מ'נעמט ארויס א צווייטע ספר תורה ווען מ'ליינט, איז געווענליך דער... איך כאפ נישט וואס ער זאגט. מ'איז מפסיק... קען זיין אז ער מיינט צו זאגן אז אויב מ'האט געליינט עפעס אנדערש,

פרק יג: סדר תוכן קריאת התורה - ראש השנה, יום כיפור, סוכות, ומנהג צוויי ספרי תורה

הערה וועגן זכרון אין רמב"ן

דא אין זכרון שטייט אין רמב"ן "כל הבכור". ס'קען זיין אז דער רמב"ן האט געמיינט פרשת המועדות פון תורת כהנים, איך ווייס נישט.

עניוועיס, מרדכי האט דאך געזאגט אז ער האט געהאט א שייכות צו מרדכי היהודי, אז ער איז געווען אן אייניקל פון שאול המלך וואס האט נישט געהארגעט אגג. וואס זאגט מען אויף חבוקק? חבוקק איז אויך דא אזא סארט מעשה מיט מרדכי.

קיצור, וואטעווער עס איז, ס'איז א שיינע הפטרה.

ראש השנה - הלכה יא

די הלכה פון קריאת התורה

ראש השנה, קורין "בחודש השביעי באחד לחודש". דאס איז די מצוה פון ראש השנה וואס שטייט אין פרשת פנחס.

ס'איז דא אפשר אן איבערקערעניש, ס'איז דא א חודש השביעי וואס שטייט אין פרשת פנחס, און חודש השביעי וואס שטייט אין פרשת אמור. עני קעיס, די הלכה איז פון ראש השנה, אבער דער מנהג איז אנדערש.

דער מנהג פון ראש השנה

דער מנהג איז פשוט אז מ'ליינט בראש השנה "וה' פקד את שרה", פארוואס? ווייל בראש השנה נפקדה שרה, להזכיר זכות שרה. און מפסיר "ויהי איש אחד מן הרמתים", ווייל חנה איז געווען ראש השנה לויט די מדרש.

פסוקים. **דער צווייטער הייבט אן פון די דריטע פסוק**, הייבט אן פון פסוק ג', נישט פון פסוק ד' וואו ער וואלט געדארפט אנהייבן. ער הייבט אן פון פסוק ג', ער ליינט זיך נאכאמאל "ואמרת אליהם", און ער ליינט דריי פסוקים.

פארוואס איז דאס אקעי? ווייל ער זאגט א נייע זאך, ער הייבט נישט אן אינמיטן פון עפעס א טאפיק. "ואמרת אליהם" איז א נייע אנהייב פון א נייע סטעיטמענט. דאס איז אמת, אבער איך גלייב נישט אז מ'האט געקערט וועגן דעם. די הלכה זאגט נישט אזוי. פארוואס נישט? ווייל דער עולה שלישי האט געקענט צולייגן נאך א פסוק. קוק וואס ער טוט, דער עולה שלישי, אקעי? מ'הייבט אן פון פסוק ג' און ער ליינט דריי פסוקים. מילא בלייבט דריי פסוקים ביז די ענדע פון די פרשה פון קרבן תמיד, כדי שלא ישייר בפרשה שלוש פסוקים.

מיט די דריטע, זאגט דער רמב"ם, טוט ער וואס? ער ליינט דריי פסוקים פון די שיריים, "עם וביום השבת". "וביום השבת" איז א קליינע פרשה פון צוויי פסוקים. סאו, דער רמב"ם האט עס אזוי פארשטאנען אז מ'קען נישט אויך נישט משייר זיין א גאנצע פרשה. ס'איז דא אזא שאלה, ווען מ'זאגט אז מ'טאר נישט משייר זיין בפרשה דריי פסוקים, צו ס'מיינט אויך א גאנצע פרשה וואס איז נאר צוויי פסוקים. מ'קען סטאפן דא, מצד דין האסטו געסטאפט ביי א פרשה. מצד שני, די גאנצע פרשה איז נאר צוויי פסוקים, קומט אויס אז דו לאזט איבער צוויי פסוקים.

זאגט דער רמב"ם אז דער צווייטער מוז ליינען... דער דריטער, סארי, מיט די גאנצע "וביום השבת". און **דער פערטער ליינט "ובראשי חדשיכם"**, די גאנצע "ובראשי חדשיכם", און יא, ס'איז א גרויסע פרשה, ס'האט גענוג און פלאץ. דאס איז דער רמב"ם'ס סדר פון וויאזוי מ'טוט אין ראש חודש שטימט?

דיסקוסיע: דער סדר פון עליות בראש חודש

Speaker 1

איך וויל איך געדענק וויאזוי מ'טוט אונז אין ראש חודש. טוסט אזוי אין ראש חודש? איך חזר'ע איבער, יא, אבער ס'איז מיר זייער אינטערעסאנט. איין מינוט, פארוואס האט נישט דער אחרון געקענט ליינען די גאנצע "וביום השבת"? ס'וואלט איבערגעבליבן מער ווי צוויי פסוקים פון די פריערדיגע פרשה.

Speaker 2

די פראבלעם איז די ערשטע פרשה. די פראבלעם איז די ערשטע פרשה. מילא מוז מען צאמלייגן די ערשטע. און די "ובראשי חדשיכם" איז דריי פסוקים?

Speaker 1

יא. נישט דריי פסוקים, ס'איז נאך מער ווי דריי פסוקים. די "ובראשי חדשיכם" איז פינף, זעקס פסוקים. איך געדענק נישט, אבער ס'איז דא אין "ובראשי חדשיכם" מער ווי דריי פסוקים. דאס איז נישט די פראבלעם. די פראבלעם איז, מ'קען נישט, אבער די "ובראשי חדשיכם" איז נישט גענוג גרויס צו צוטיילן. ס'איז נאר איינס, צוויי, דריי, פיר, פינף פסוקים. דו קענסט נישט צוטיילן אויף פיר עליות. דו קענסט ליינען פיר מאל "ובראשי חדשיכם", איך האב עס געציילט.

Speaker 2

מ'מאכט פיר עליות, ווייל מילא, ס'שטייט נישט אז מ'טוט דאס אין ראש חודש. זייער גוט. דאס איז כדאי צו טון, צו מאכן פיר עליות מיט די אלע כללים פון דריי פרשיות, און נישט לאזן א פרשה, און נישט עפענען א פרשה אן ליינען דריי פסוקים דערפון. אקעי, זייער גוט.

ראש חודש שחל בשבת

Speaker 2

זאג ווייטער, וואס טוט זיך ראש חודש חל להיות בשבת? דארף מען דאך ליינען די רעגולער תורה פון שבת, און די השלמה וואס אונז טוען אלץ

שני ימים הראשונים

אקעי, עניוועי, סוכות איז וואס טוט מען אזוי, מ'ליינט די ערשטע צוויי טעג פרשת מועדות, דאס הייסט די מועדות. דא זעט מען אז פרשת המועדות מיינט אלע מועדות. פרשת שבועות איז דא א פראבלעם אין די לשון הרמב"ם, אבער פרשת המועדות מיינט מען צו זאגן שור או כשב או עז. און סוכות טוט מען ביידע, די ערשטע צוויי טעג ליינט מען די זעלבע זאך, יא?

ומפטירין ביום ראשון "הנה יום בא לה", ס'רעדט זיך א נבואה אויף לעתיד לבוא, ס'איז נישט אויך, איך ווייס נישט קלאר פארוואס, אה, ס'רעדט זיך וועגן סוכות אין זכריה, ס'רעדט זיך דארט וועגן חג הסוכות.

וביום השני "ויקהלו אל המלך שלמה", וואס דאס רעדט זיך וועגן די חנוכת המקדש וואס אויך איז געווען סוכות.

יום טוב האחרון - שמיני עצרת

וביום טוב האחרון, דאס הייסט די צווייטע טאג יום טוב סוכות, שמיני עצרת, **ליינט מען "כל הבכור"**, דאס הייסט די פרשת המועדות וואס איז אין משנה תורה, ווי מ'רופט עס.

ומפטירין "ויעמד שלמה", דאס איז די מנהג אז מ'איז מפטיר זיין "ויעמד שלמה", דאס איז אויך די המשך פון די ברכה וואס שלמה האט געגעבן, מין איך, פאר די עולם דעמאלטס.

אבער אונז טוען נישט אזוי, נאר אונז טוען אזוי די צווייטע מנהג, **ויש מי שמפטיר "אחרי מות משה"**, מ'גייט, ס'איז א המשך, משה איז געשטארבן, מ'הייבט אן פון די נעקסטע פרשה, ווי, יא.

חול המועד סוכות - הלכה יג-יד

די הלכה פון קריאת התורה בחול המועד

ובשאר ימות החג, איז דאס די הלכה, באלד וועלן מיר זען אז אונז פירן זיך אביסל אנדערש. **ובשאר ימות החג קורין בקרבנות החג**, מ'ליינט די קרבנות פון חג, דאס הייסט פרשת פנחס.

כיצד? גייט די סדר אזוי, בכל יום ויום בחולו של מועד קורין שתי פרשיות. דאס הייסט, דא איז דא א פראבלעם, דא ווייטער איז דא א פראבלעם, יא, סוכות האבן מיר דא א פראבלעם, פארוואס? ווייל מ'ווייל ליינען די קריאה פון יענע טאג, אבער ס'איז נישט דא גענוג פסוקים, מ'רעדט נאר פון צוויי פסוקים אויב איך געדענק, אין פרשת פנחס איז נישט דא גענוג פסוקים צו מאכן דריי עליות.

די סדר פון חזרה

סאו וואס טוט מען? זאגט דער רמב"ם אז מ'טוט אזוי, **ביום שלישי לתחילת חולו של מועד, קורא הכהן ביום השני, והלוי קורא ביום השלישי, וישראל קורא ביום השלישי, והרביעי חוזר וקורא ביום השני וביום השלישי.** מ'ליינט דריי מאל בעיסקלי יעדע זאך. די כהן ליינט נאר ביום השני, די לוי ביום השלישי, און די ישראל, סארי, די ישראל חזר'ט איבער ביום השלישי, און די רביעי חזר'ט איבער סיי ביום השני און סיי ביום השלישי. אזוי זאגט דער רמב"ם.

ווי זעהט ער דאס? אין חול המועד חזר'ט מען איבער פסוקים. יא.

"וביום הרביעי", אונז טוהען מיר אנדערש, אונז מאכן דעם נעקסטן טאג ווייל ס'איז די צווייטע ספר תורה, אונז טוהען אויך אזוי, איך געדענק נישט וואס אונז טוהען. **"וביום הרביעי"** איז נישט קיין חילוק, אין חול המועד טוהט מען די זעלבע זאך, **"וביום השלישי"**, **"וביום הרביעי"**, על דרך זה.

דער גאנצער ריזן

דאס איז דער רמב"ם, דער מנהג וואס מיר טוהען, דער גאנצער ריזן איז פארוואס? אז מ'זאל קענען האבן, יא, מ'זאל קענען האבן פיר עליות פון נישט גענוג פסוקים. זייער גוט.

דאס איז דער דעת הרמב"ם. ס'איז דא וועגן דעם אנדערע שיטות און אנדערע מנהגים ווער ס'ווייל אריינקריכן. אונז פירן זיך אנדערש, אונז ווילן ליינען אויך די טאג פון מארגן און די טאג פון מארגן אין חול המועד.

ובשני, צווייטע טאג ראש השנה, ליינט מען **"והאלקים נסה את אברהם"** צו דערמאנען די זכות פון עקידת יצחק. און מ'איז מפטיר **"הבן יקר לי אפרים"**, ווייל ס'רעדט זיך פון זכרונות, ס'רעדט זיך פון די אייבערשטנס'ס ליבשאפט צו אידן, עפעס אזוי נישט קלאר וואס ס'קומט אריין.

דער מנהג מאכט שיינערע פסוקים

יעצט, שיינע פסוקים. דער מנהג מאכט שיינערע פסוקים. די הלכה איז די הלכה, און דער מנהג טרעפט אלעמאל שיינע מעשה'לעך צו פארציילן.

יום כיפור - הלכה יב**יום כיפור איז נישט קיין מחלוקת**

יום כיפור איז דא נישט קיין מחלוקת.

יום כיפור בשחרית ליינט מען "אחרי מות", יא, די עבודה פון יום כיפור. **מפטיר "כה אמר רם ונשא"**, וואס דארט רעדט זיך וועגן "הלזה צום אבחרהו", רעדט זיך וועגן וואס איז א תענית. ס'איז א שיינע הפטרה פאר א תענית.

במנחה - עריות

ובמנחה איז אזוי, ס'איז אינטערעסאנט. **במנחה יום כיפור קורין בעריות שבאחרי מות.** ס'איז אינטערעסאנט אז ס'איז א שטיקל המשך פון שחרית. מ'סקיפט איין קליין שטיקל, אבער מ'ליינט ווייטער די פרשת עריות.

אבער דער רמב"ן זאגט פארוואס? **כדי שיזהר כל מי שנכשל באחת מהן ויחזור בתשובה.** ס'איז אינטערעסאנט דעמט וואס ער זאגט. ס'איז א סארט עבירה וואס מאכט זיך אפאר מאל ביי מענטשן, און יום כיפור דארף מען תשובה טון. האט מען געטראפן די פעימעס עבירה צו ליינען וועגן דעם, און אזוי וועט זיך דער וואס איז נכשל זיך פארשעמען, מען הערט, מען ליינט אים, וואס זאל ער טון? ער זאל תשובה טון, ער זאל אויפהערן צו טון.

זאגט דער רמב"ם אז ס'איז דא אן אנדערע טייטש.

דיון: פארוואס דווקא עריות?

ס'איז דאך אן אנדערע אפשענס, ווייל מ'וואלט געקענט ליינען מחלות אסורות, ווייל אלע ענינים וואס האט צוטון מיט מידות, אזויווי קדושים וואס האט צוטון מיט גאווה, יוהרא, די אלע זאכן דארף מען דאך מפארש זיין, ס'העלפט נישט די ענין פון תשובה. ס'העלפט אויף ענינים שבין אדם למקום. מ'וואלט געקענט לייגן מחלות אסורות אדער ביאות אסורות, און דאס איז דאך ממש נעקסט אין די תורה. סאו מ'זאל לייגן פאר עפעס וואס אידן ווערן נכשל וואס מ'דארף היינט תשובה טון. אבער ער וועט דאס אויס.

אקעי, קיצור, איך הער, איך ווייס נישט צו ס'איז גענוג תשובה צו טון, מ'דארף דאך סטאפן צו טון. אמת. דאס הייסט ביי ביידע דארף מען סטאפן צו טון. די קריאה איז נאר אז מ'זאל זיך דערמאנען. רייט, איך זאג אבער פאסט מער צו זאגן דאס ווי א ענין פון בין אדם לחברו, ווייל דא קענסטו ביי די מלווה אליין שוין תשובה טון. וואס איז גייען די קליינע מיט שוין תשובה טון? איך זאג דיר, איך בין נישט זיכער, ווייל מ'דארף ביי ביידע... איך מיין, מ'זאל אנליינען... מ'טוט דאך אויך די רשעים יבושן, די הפטורה דארף דאך אויך זיין... די הפטורה רעדט דאך אויך אז מ'איז מקלל די רשעים, זאגט מען דאך אויך... ניין, די הפטורה פון ישעיה שרייט ער דארט, "קרא בגרון אל תחסוך", די הפטורה פון שחרית.

מפטיר יונה

"ובשלישי" - אה, **"ובשלישי שקרא בתורה"**, דער דריטער וואס ליינט ביי מנחה דריי קרואים, **איז דער מפטיר ביונה.** דא איז דא א הפטרה פון מנחה, אזויווי יעדער טענה'ט אז מ'דארף האבן א הפטרה ביי מנחה, מ'מאכט א נקרא מפטיר יונה.

פארוואס ליינט מען מפטיר יום כיפור? זאגט אויך נישט דער רמב"ם פארוואס, אבער דארט רעדט מען אויך וועגן תשובה, אז די אנשי ניונה האבן תשובה געטון, וכו'.

סוכות - הלכה יג

שטיקל, אינצוווישן זאגט מען קדיש. גיי ווייס, ס'איז א הפסק. ס'איז אזויווי די קדיש איז א בחינה פון קריאת התורה, ס'איז געמאכט א הפסק.

מנהג פשוט

יא, **ס'איז א מנהג פשוט לומר קדיש אחר שקרא המשלים לעולם**, אז די מנהג איז אפילו ווען מ'נעמט ארויס איין תורה, נאך די לעצטע עליה, נאך די משלים, דער וואס איז אחרון, יא, נאך די... **ואח"כ מפטירים בבניא**, וויאזוי אונז טוען אויך. ווען מ'נעמט ארויס צוויי ספרים, מ'לייגט אראפ די ספר אויפן בימה, מ'זאגט א קדיש אינצוווישן, און... אקעי, ס'איז דא נאך פרטים וועגן די מנהגים.

שבת חול המועד - הלכה יז

די קריאה

און יעצט, שבת חול המועד. לא, שבת וואס איז געפאלן חול המועד. וואס ליינט מען? מיר האבן געלערנט לפנים שוין די סדר קריאה פון פסח און סוכות אין חול המועד, אבער ווען עס איז שבת איז דא אן אנדערע קריאה. נו, וואס טוט מען?

בין בפסח בין בסוכות, סיי פסח סיי סוכות איז דא איין קריאה פון שבת חול המועד. וואס ליינט מען? **איז קודם בעשור שבת, "ראה אתה אומר אלי"**. ס'איז די בעשור.

סדר קריאת התורה: שבת חול המועד, חנוכה, פורים, תשעה באב, ותעניות

אקעי. ס'איז דא נאך פרטים וועגן דעם, מנהגים, אדרבה, מ'זעט דאך שיעור מענטשן וואס טוען אנדערש, און ס'פארדריסט דעם מענטשן אזוי. אקעי, מ'וועט לערנען וואס דער רמ"א האט געזאגט.

יעצט, שבת האט זיך געפאלן א חול המועד. וואס ליינט מען? מיר האבן געלערנט לפלאי שוין די סדר קריאה פון פסח און סוכות חול המועד, אבער ווען ס'איז שבת איז דא אן אנדערע קריאה. וואס טוט מען? סיי ביי פסח, סיי ביי סוכות, איז דא איין קריאה פון שבת חול המועד. וואס ליינט מען? **"ראה אתה אומר אלי"**. ס'איז די בעסטע מוסר וואס איז נאר פארהאן פאר כלל ישראל. ס'ווערט דערמאנט די ימים טובים דארט, אבער פארוואס הייבט מען אן אביסל פריער, נישט "פסל לך"? מ'הייבט אן "ראה אתה אומר אלי". נישט, דאס הייסט, ווען ס'איז דא אנדערע... ווייל ער בעט דארטן פאר די גילוי השכינה. ס'איז דא פארוואס. יא, א שיינע פשט.

הפטורות פון שבת חול המועד

עניוועיס, און די הפטורה איז אנדערש. מ'איז מפטיר אין פסח **"העצמות היבשות"**, יא, די תחיית המתים פון יחזקאל. און מוצאי פסח א חג, דאס איז סוכות, **"ביום בא גוג"**, רעדט מען פון מלחמת גוג ומגוג.

די אלע הפטורות פון ימים טובים האבן זייער אסאך צו טון מיט די גאולה העתידה, פשוט עפשטיין פון יום טוב. דער בני יששכר ברענגט פון דער משה חגיז אז די סיפור יציאת מצרים דארף קאווערן אלע עיקרי אמונה, און ער נעמט מיטצוגלייגן די עצמות היבשות און די תחיית המתים, אבער ס'איז נישט אזוי קלאר נאך, ס'איז נישט מרומז אין פסח. אין פסח איז נישט מרומז? אה, און די סדר איז נישט אזוי. עצמות היבשות רעדט קלאר וועגן תחיית המתים.

על כל פנים, מ'זעט קלאר אז אין יום טוב דארף מען רעדן פון משיח. בכלל, די הפטורה, כמעט זייער אסאך הפטורות רעדן וועגן משיח. ס'איז א פעיוואריט זאך. חנוכה... יעדע צווייטע וואך.

חנוכה — סדר קריאה

אבער חנוכה איז אזוי, **"וביום ראשון כהנים"**. אין חנוכה ליינט מען די נשיאים, אזוי שטייט אין די משנה, **"בהנוכה בנשיאים"**. דער רמ"א לייגט אבער מער די סדר. דער ערשטער טאג ליינט מען פון ברכת כהנים.

פארוואס הייבט מען אן פון ברכת כהנים? מ'הייבט דאך אן פון אנהייב פרשה. אבער ס'איז נישט די אנהייב פון די פרשה. מ'קען אנהייבן אינמיטן א

מנהג פון צוויי ספרי תורה - הלכה טו

הידוש: דאס שטייט נישט אין דער גמרא

"ובכל יום ויום", אקעי, יעצט איז אזוי, יעצט איז דא אן אינטערעסאנטע מעשה. עד כאן האבן מיר געלערנט וואס די תקנות פון קריאת התורה איז, מ'האט נאר גערעדט וועגן איין תורה יום טוב.

יעצט זאגט דער רמב"ם א נייע הלכה, וואס וויסן אז **דאס שטייט נישט עכט אין די גמרא, דאס איז א מנהג**. אונז נעמען מיר ארויס, ווי איר געדענקט אפשר, איך ווייס נישט, אז מ'מאכט מפטיר, און יעדער יום טוב מאכט מען מפטיר פון פרשת פנחס. דאס איז נישט קיין זאך וואס שטייט אין די גמרא בכלל.

אין די גמרא שטייט נאר איין יום טוב ליינט מען די קרבנות, דאס איז חול המועד סוכות, האבן מיר יעצט געלערנט אז די עיקר קריאת סוכות, דארף מען נישט ארויסנעמען צוויי תורות אין חול המועד. אין חול המועד נעמט מען ארויס איין תורה, ווייל דעמאלטס איז דער עיקר דין המשתא, ליינט מען די קרבנות החג.

אבער אלע ימים טובים, האבן מיר יעצט געלערנט די קריאה פון אלע ימים טובים, האבן מיר נאך נישט גערעדט וועגן בכלל קריאות פון די מוספים פון ימים טובים. **די גאונים האבן געמאכט א נייע מנהג אז מ'נעמט ארויס נאך א תורה און מ'ליינט די מוסף פון אותו היום**. דאס זאגט דער רמב"ם יעצט.

די הלכה

בכל יום ויום מימים טובים ומימי הכפורים, ואפילו בשבעת ימי הפסח, חוץ מחולו של מועד סוכות שאין מוציאים בו ספר תורה שני, ווייל מ'האט שוין געליינט די ערשטע קריאה דאס.

נעמט מען ארויס צוויי ספר תורה שחרית. איז אזוי, אחד קודם בתחלת יום השמיני, דאס האט מען יעצט געליינט. והשני קורא בו קרבן אותו היום, הלא הוא בפרשת פקודי, יא, אין ספר במדבר שטייט די קרבנות פון יעדן יום טוב. און דער וואס ליינט אין די קרבן, ער איז דער מפטיר בבניא, וויבאלד דאס איז דער מפטיר, דאס איז דאס וואס מ'טוט.

דאס איז א מנהג, איך מיינן אז ס'איז א שפעטערדיגע מנהג, ס'שטייט נישט אין ערגעץ וועגן דעם. פון וואו ס'איז אויפגעקומען ווייס איך נישט, אבער שוין.

סדר פון צוויי/דריי ספרי תורה - הלכה טז

די סדר ווען מ'נעמט ארויס צוויי תורות

יעצט, דארף מען וויסן וואס איז די סדר ווען מ'נעמט ארויס צוויי תורות. מיר האבן שוין געלערנט אין די פריערדיגע פרק וואס איז די סדר לגבי מפטיר, אז מ'זאגט א קדיש צווישן די עיקר קריאה און די מפטיר.

זאגט דער רמ"א, מ'טוט אזוי, **בכל יום שמוציאים שני ספרים או שלשה, ווען מ'נעמט ארויס דריי, שבת ראש חודש חנוכה, אם הוציא זה אחר זה, אויב מ'נעמט ארויס, דאס הייסט נישט, דער רמ"א זאגט, אז ווען מ'וויל ליינען האט מען ארויסגענומען דעמאלט פון די ארון. יא, וויאזוי טוט מען?**

אונז טוען נישט אזוי, אונז נעמען אלע ארויס און מ'לייגט זיי ארויס. אבער דער רמ"א האט געטון אביסל, ס'איז נישט, אין רמ"א איז מרומז אז מ'קען טון אנדערש. דער רמ"א זאגט, אויב מ'נעמט ארויס זה אחר זה, דאס הייסט מ'קען טון אזוי ווי אונז טוען, אז מ'נעמט ארויס ביידע אויף איינמאל.

אבער אויב מ'נעמט ארויס איינס אויף איינס, **כשמחזיר את הראשון אומר קדיש, נאכדעם זאגט מען קדיש, ואח"כ מוציא השני, כשמחזירו אח"כ אומר קדיש**, זאגט מען צוויי מאל קדיש. איינמאל ווען מ'לייגט צוריק די ערשטע, און איינמאל ווען מ'לייגט צוריק די צווייטע.

די פונקציע פון קדיש

די קדיש איז דא אפצומאכן הפסקים. דאס האבן מיר שוין געלערנט ביי די סדר התפילה, ווען מ'וויל סתם מאכן א ברעיק, מאכט מען א קדיש. די קדיש איז אזויווי, אקעי, מ'האט געענדיגט אין שטיקל, יעצט גייט מען טון נאך א

דא זעט מען אן אינטערעסאנטע זאך. אין די משנה שטייט "בתעניות ברכות וקללות". פשוט פשט אין די משנה איז, מיינט תעניות אלע תעניות, אינקלודינג תשעה באב, אינקלודינג אפער נישט כולל תשעה באב, אינקלודינג די שאר תעניות וכדומה. אונז האבן מיר א מנהג אז מ'ליינט "ויחל" ביי א תענית. שטייט נישט אין די משנה דער מנהג.

זעט אויס אז דער רמב"ם האט פארשטאנען אז דאס איז די חילוק. אז תעניות וואס מ'גייט פאר א צרה, דעמאלטס דארף מען תשובה טון, ליינט מען ברכות וקללות. אבער תעניות וואס אונז פאסטן פאר אן עבר, איז נישט אמת'דיג מ'זאל תשובה טון. ס'איז סתם אזוי, ס'איז א גזירת הרבים, וואס זאגט עס כדי לעורר זיין בתשובה, אבער זעט אויס אז ס'איז נישט ממש כדי שישבו בתשובה, איז ליינט מען נישט ברכות וקללות, נאר די "ויחל משה".

תלתא דפורענותא — דריי שבתים פאר תשעה באב

אה, דא זאגט דער רמב"ם, מיר האבן גערעדט וועגן דעם פריער. פריער האבן מיר גערעדט אז ס'איז דא א גמרא וועגן וואס מ'ליינט פאר תשעה באב און נאכדעם, און ס'איז דא א מנהג וואס איז אנדערש. ברענגט דער רמב"ם יעצט די מנהג.

נהגו כל ישראל להיות מפטירין קודם לתשעה באב, דאס הייסט, על פי עיקר הדין ליינט מען נארמאל פון די פרשה פון די וואך. אז ס'איז ראש חודש, ליינט מען "השמים כסאי" וואס מיר האבן געלערנט. אבער די מנהג איז אז מ'ליינט שבת קודם תשעה באב דריי שבתים דברי תוכחה, דריי שבתים פון תוכחה, הנקראין בארמית "תלתא דפורענותא".

דער רמב"ם'ס סדר — אנדערש פון אונזער מנהג

די ערשטע הפטרה ליינט מען "דברי ירמיהו", יא, די ענין פון ספר ירמיהו. די צווייטע "חזון ישעיהו". דער רמב"ם האט אן אנדערע סדר ווי אונז אבער. אונז ליינען "דברי ירמיהו", און נאכדעם די צווייטע, אונז ליינען צוויי הפטרות פון ירמיהו און איינס פון ישעיהו. דער רמב"ם'ס מנהג איז געווען איינס פון ירמיהו און צוויי פון ישעיהו. דאס הייסט, ער האט צעטיילט וואס אונז ליינען שבת חזון האבן זיי צעטיילט אויף צוויי פרשיות. אזוי דער רמב"ם ליינט די ערשטע "דברי ירמיהו", די צווייטע "חזון ישעיהו", און די דריטע איז "איכה ישבה", וואס דאס איז ממש די אנהייב פון איכה, אין פסוק כ"ח אליין.

שבע דנחמתא — נאך תשעה באב

וכן שבת שאחר תשעה באב מפטיר "נחמו נחמו עמי", דאס זאגט דער רמב"ם איז א מנהג כל ישראל. נאכדעם לייגט דער רמב"ם צו, "מנהג פשוט בארצותינו", דאס איז אונזער מנהג, "להיות מפטירים בנחמות ישעיה מאחר תשעה באב ועד ראש השנה", דאס איז וואס אונז רופן שבע דנחמתא, דאס איז אלעס נחמות פון ישעיה. דער רמב"ם ברענגט נישט געוויסע, ער ברענגט נישט דא וועלכע שטיקלעך וואס, אבער דער מנהג איז אז מ'ליינט נחמות פון תשעה באב ביז ראש השנה, מ'איז מנחם, מ'טרייסט די אידן.

שבת שובה

און נאכדעם נאך א מנהג פשוט, אויך נישט קיין הלכה נאר א מנהג, "שבת שבין ראש השנה ויום הכפורים מפטיר שובה ישראל", פון ישעיה, אז מ'זאל תשובה טון, וואס דאס איז א נקרא שבת שובה.

ארבע פרשיות — אנהייב פון דער סוגיא

און נאכדעם, נאך א הלכה, ביז אהער האבן מיר געלערנט וואס מ'ליינט יעדע שבת, יעדע יום טוב, יעדע תענית, און אזוי ווייטער. יעצט גייען מיר לערנען נאך א קריאה וואס מ'ליינט, וואס איז א נקרא די ארבע פרשיות. דער רמב"ם האט עס נישט אריינגעברענגט דא, ווייל דאס איז אן עקסטרע הלכה דאורייתא, דער רמב"ם לייגט עס סתם אריין אלס נאך א סדר פון די קריאת התורה, דאס איז נאך א תקנה וואס די חכמים האבן מתקן געווען, וואס שטייט אין די משנה, ס'איז נישט אזויווי יעדע פרשה וואס איז סתם, נאר די סדר אז ס'שטייט אין די משנה אזויווי די הלכה, וועלן מיר לערנען אין פרק י"ג.

פרשה, מ'קען אנהייבן צוויי פסוקים אריין אין א פרשה. ס'איז סתם, ס'זעט אויס סתם, ס'איז א שיינע זאך, ברכת כהנים. וואס קען שוין זיין? ס'קען קאסטן עפעס געלט צו ליינען ברכת כהנים? ס'איז דאך געווען כהנים וואס האבן געמאכט חנוכה. שטייט דאך צו ליינען וועגן כהנים. אנהייב מיט ברכת כהנים.

בקיצור, מען ליינט ברכת כהנים ביז די ענד פון "מקרא ויאמרו ראשון", דאס הייסט נאך שוין. דעם צווייטן ליינט מען קורא שנית, שקר בשני, דארף מען געדענקען נישט וועלכע ס'איז. ער זאגט נאך די נשיא, "וחיים" ביז "וישמעו". און "וישמעו" ענדיגט מען אלע. מען ליינט פון "וישמעו" עד סוף כל הקרבנות, עד סוף הסדר, ביז די ענד פון... מען ליינט אויך צו, מען ליינט נאך עפעס א שטיקל די ענד, יא, אזוי איז כל הקרבנות, וואטעווער, די ענד פון די גאנצע פרשת נשא.

הפטורות פון שבת חנוכה

ומפטירין בשבת של חנוכה. וואס דארף תורה? אין שבת של חנוכה ליינט מען "רני ושמחי" זכריה, די הפטורה, די נבואה וואס זכריה הנביא האט געהאט פון די מנורה. יא, די אישו, מנורת שבע קנים, יא, "ויעש תשע עשרות".

עס איז דא אמאל דא צוויי שבת חנוכה, דאס הייסט ווען חנוכה פאלט שבת קען זיין צוויי שבת חנוכה, איז מאכט מען די ערשטע שבת "רני ושמחי", און די צווייטע "נרות שלמה", וואס די מנורה וואס שלמה האט געמאכט פאר די בית המקדש.

און א קורא בני חנוכה איז ער מפטיר בנביא, ווייל מ'רעדט פון שבת, יא, שבת ליינט מען די פרשת היום, און מ'נעמט נאך א תורה און מ'ליינט בנביא, און ער איז דארף תורה, ער איז די מפטיר.

פורים — סדר קריאה

בפורים איז קורין בשחרית "ויבא עמלק". וואס האט עס א שייכות? יא, המן איז געווען מזרע עמלק. וואס האט עס א שייכות? יא, ס'איז מ'ליינט זכור אויך, פארוואס פורים מוז מען ליינען מגילה? יא.

תשעה באב — סדר קריאה

בתשעה באב איז בשחרית ליינט מען... דאס איז די פרשת ואתחנן, די פרשה פון ואתחנן, ס'איז אן ענין פון תוכחה, יא. אויך תשעה באב פאלט אלעמאל אין פרשת ואתחנן, מ'וועט רעדן.

און מפטירין איז "אסוף אסיפם", דארט רעדט זיך וועגן די גאולה. ניין, ניין, ס'רעדט זיך וועגן... ס'רעדט זיך וועגן "אסוף אסיפם", ס'רעדט זיך וועגן... יא, יא, ס'איז א שטאנד זאמלען. דארט שטייט "כי אשובה נירך על המכונה", ס'איז א פסוק פון שטארקע קינות, יא, ס'איז די מנהג.

מנחה זאגט די רמב"ם מ'ליינט "ויחל" אזוי ווי אנדערע תעניתים.

שאר תעניות — סדר קריאה

ס'איז גוט, דאס טוט מען תשעה באב. בשאר תעניות איז אזוי, כשמתענין על הצרות ועל הגזירות, די אנדערע ווערטער, עשרה בטבת און אזוי ווייטער, איז קורין בשחרית ובמנחה. מ'ליינט סיי בשחרית און סיי במנחה.

און וואס ליינט מען? ראשון... ביי ביידע, ראשון קורא "ויחל משה" ארבעה פסוקים, וקורא השני והשלישי מ"פסל לך" עד "אשר אני עושה עמך". דאס איז דער מנהג פון שאר תעניתים.

תעניות שגוזרין על הצרות — ברכות וקללות

אבער בשעת תעניות שגוזרין אותן הצבור על הצרות, סיי... עס זאגט געווען בצורת, סיי עס איז געווען א צרה, דעמאלטס ליינט מען ברכות וקללות. לכאורה מיינט עס וואס מיר האבן גערעדט פריער, יא, ברכת כהנים און די תוכחה, וואס אונז רופן תוכחה. די משנה רופט עס נישט תוכחה, נאר ברכות וקללות. פארוואס? כדי שישבו, יא, "ויכנע לבבם", כדי שישבו, כדי זיי זאלן זיך דערשרעקן און תשובה טון.

חידוש: דער רמב"ם'ס חילוק צווישן תעניות

פרשת שקלים (ראשונה)

"ראש חודש אדר שחל להיות בשבת קורין בפרשת שקלים", אויב ראש חודש געפאלט אויף שבת ליינט מען פרשת שקלים, **"ומפטירין ביהודע הכהן"**, וואס דארט שטייט אז מ'האט געברענגט שקלים.

"וכן", דאס איז נישט נאר אויב ראש חודש געפאלט אויף שבת, נאר אויך **"אם חל ראש חודש בתוך השבת אפילו בערב שבת, מקדימין וקורין בשבת שלפניו בפרשת שקלים"**.

די הלכה איז אזוי, דאס איז אונזער משנה, אויב ס'איז שבת ליינט מען שקלים, און אויך אויב ס'איז פאר שבת. דאס איז די ווארט. דו ווילסט נישט זאגן א סטאנדארט בעסערע רעגל. איך גיי זאגן ביי שבווע די ערשטע וואך פון חודש אדר. ניין, ס'איז נישט. ערב שבת מברכים אדר אסאך מאל. ערב שבת מברכים אדר ליינט מען דאך א שבת. ס'איז די וואך אדער פון וואס איז שבת ראש חודש אדר, אדער פון וואס איז פאר ראש חודש אדר.

פרשת זכור (שנייה)

אקעי. אזוי שטייט דאך אין די משנה. משבת שנייה, ס'איז די וואך נאכדעם, מיר וועלן באלד זען וואס מיינט שבת שנייה. שבת שנייה מיינט נישט ליטערלי די וואך נאכדעם. ליינט מען זכור, יא, עמלק, און מ'איז מפטיר **"כה אמר ה' צבאות פקדתי את אשר עשה עמלק"**, וואס דאס איז די מחיית עמלק.

און וואס טייטש שבת שנייה? ס'שטייט אין די משנה, ס'מיינט נישט די צווייטע. ס'מיינט "כל שהן חופין להיות בסמוך, אפילו בערב שבת". שנייה מיינט אז ס'זאל זיין שנייה לד' פרשיות, יא, אמאל איז דא א וואך אינצווישן. כל שהן חופין די דריי פרשיות, כל שהן חופין להיות סמוך אפילו בערב שבת.

פרשת פרה (שלישית)

יא, די דריטע פרשה, שלישית קורין פרה אדומה, דאס רופט מען שבת פרה. ליינט מען פרשת חוקת, פרה אדומה, און מ'איז מפטיר **"וזרקתי עליכם מים טהורים"**, וואס ס'רעדט אויך פון די ענין, פרה איז מטהר.

וואס טייטש שבת שלישית? שלישית הסמוכה לרביעית. די וואס איז דערנעבן צו די פערטע. סאו אינצווישן, אזויווי דער רשב"ם זאגט אז ס'שטייט אין די משנה **"בין שלישית לרביעית לא יפסיק"**, אזויווי ביי די ד' כוסות. צווישן די דריטע און די פערטע איז קיין מאל נישט דא קיין הפסק. אסאך מאל איז דא א הפסק צווישן די ערשטע און די צווייטע.

פרשת החודש (רביעית)

מ'זאל ליינען **"החודש הזה לכם ראש חדשים"** לכבוד די נייע חודש. רביעית, באלד וועלן מיר זען וואס איז רביעית. רביעית ליינט מען החודש הזה, און מ'איז מפטיר. ער זאגט דאך שוין, מיט'ן זאגן מ'ליינט החודש הזה פון ניסן. ניין, ער זאגט נישט. ער זאגט אז רביעית, וואס ס'רעדט פון ראש חודש ניסן, **"כל שהיא סמוכה לראש חודש ניסן, אפילו בערב שבת"**. רביעית איז די וואך פון פאר ראש חודש ניסן.

און שלישית איז איינס פארדעם. אמאל איז עס גלייך נאך פרה, אמאל איז דא א וואך אינצווישן. אזוי איז די נאמען. דאס הייסט, וואס ער זאגט, אמאל איז דא אן הפסק בין שנייה לשלישית, און אמאל איז דא ביידיע הפסקות, בין ראשונה לשנייה און בין שנייה לשלישית. אבער בין שלישית לרביעית אין מפסיקין.

ווי גייט די פרשיות פראקטיש?

אה, יעצט וויאזוי גייט די פרשיות? ס'איז נישט פשוט מ'סטאפט, מ'ליינט נישט די פרשה פון די וואך. נאר וואס טוט מען? מ'נעמט ארויס צוויי תורות, יא? אויב ס'איז ארבע פרשיות, ליינט מען ארבע פרשיות בספר שני, אחר כך קורין בשבת בספר שלישי. און דא קען זיך אויך מאכן אז מ'נעמט ארויס דריי תורות, למשל ראש חודש. מיר וועלן זען, ראש חודש אדר על פי רוב איז בשבת, און דא איז אן אינטערעסאנטע קעיס, ווייל ס'מאכט זיך אז וואס, אז ראש חודש אדר קען זיין פרשת תצוה, און ראש חודש אדר דארף מען דאך ליינען...

הלכות קריאת התורה: סיום — שניים מקרא ואחד תרגום**סדר קריאה בד' פרשיות וראש חודש**

נאר וואס טוט מען? מ'נעמט ארויס צוויי תורות, יא? כל פרשה מארבע פרשיות איידער קורין בספר שני, איינער איז נישט קורין בספר שני, אבער שבת בספר איז צוויי. און דא קען זיך אויך מאכן אז מ'נעמט ארויס דריי תורות, דאס איז אויב ס'פאלט ראש חודש. מ'וועט זען.

אם חל ראש חודש אדר בשבת

אם חל ראש חודש אדר להיות בשבת, איז דא אן אינטערעסאנטע קעיס, ווייל ס'מאכט זיך אז וואס? אז ראש חודש אדר קען זיין פרשת תצוה, און ראש חודש אדר דארף איך ליינען כי תשא, שקלים. סאו ס'איז גלייך נאכדעם, נאך פרשת... יא, נאך פרשת... סאו ס'איז ווי א המשך פון די פרשה פון די וואך בעצם. סאו וואס איז די פראבלעם? ס'איז די אנפאנג פון כי תשא. יא. סאו וואס איז די פראבלעם? מ'וועט מיינען אז מ'איז פשוט ממשיך, דער עולם וועט נישט כאפן אז דאס איז א פרשת שקלים. דער עולם וועט מיינען אז דאס איז א פלעינע המשך פון די קריאה פון די וואך.

סאו מ'דארף עס ליינען צוויי מאל, מ'דארף טון אזוי: **קורין ששה ב'ואתה תצוה" עד "וכיורו נחשת"**, דאס הייסט מ'מיינט צו זאגן ביז נאך פרשת כי תשא, וואס איז די פרשה פון די קריאה. מ'ליינט אריין אין כי תשא אריין. מ'ליינט די פרשת שקלים, **והשביעי חוזר וקורא מ'כי תשא" עד "וכיורו נחשת"**. מ'ליינט צוויי מאל כי תשא, כדי דער עולם זאל כאפן אז די צווייטע כי תשא ליינט מען לכבוד כי תשא, לכבוד שקלים, נישט לכבוד... ביי אונז פאלט קיינמאל נישט פרשת תצוה שקלים, סאו אונז האבן מיר נישט די פראבלעם.

ואם חל להיות בשבת כי תשא עצמו, וואס איז אויב ס'פאלט שבת כי תשא? דעמאלט איז די זעלבע זאך, **קורין ששה בכי תשא**. מ'דארף אויך צוויי מאל ליינען כי תשא, אבער ס'איז אן אנדערע סדר. מ'ליינט פון אנהייב ביז ויקהל זעקסטער, **והשביעי חוזר וקורא בספר שני**. אונז מאכן קיינמאל נישט אז די שביעי איז... איז נישט קיינמאל, נאר אויב ס'איז ראש חודש. אונז געווענליך מאכן אז די מפטיר איז די נייע עליה פון די עניינא דיומא, איז די ד' פרשיות. אבער ס'איז דא אן אופן וואס אונז מאכן אז ס'איז די זיבעטע, אויב ס'איז ראש חודש.

שלישה ספרים — ראש חודש בשבת

ראש חודש אדר שחל להיות בשבת, וואס איז אויב ראש חודש אדר איז שבת? דארף מען ארויסנעמען דריי ספרים. איינס ליינט סדר היום, די צווייטע ליינט ראש חודש, און די דריטע ליינט כוסיתא.

זאל זיין ראש חודש ניסן וואס פאלט שבת, ליינט מען איינס סדר היום, איינס ראש חודש, איינס החודש, דאס איז די ד' פרשיות.

זאל זיין ראש חודש טבת וואס פאלט אין שבת, נעמט מען אויך דריי ספרים, די ערשטע ליינט מען סדר היום, די צווייטע ראש חודש, און די דריטע חנוכה.

אויב עס פאלט אינמיטן שבת, דאס הייסט ראש חודש טבת וואס איז אינמיטן שבת, איז די מפטיר פון די וואך צוויי תורות. דאס איז די איינציגסטע אופן וואס אין די וואכן וואס מען נעמט ארויס צוויי תורות, איז אין די וואך חנוכה ראש חודש, נעמט מען ארויס צוויי תורות, איינס פאר ראש חודש און איינס וועגן חנוכה.

חיוב היחיד: שנים מקרא ואחד תרגום

שוין, עד כאן האבן מיר געלערנט וואס דער עולם דארף ליינען אין שול א גאנצע יאר, מיט די ד' פרשיות, מיט חנוכה, מיט צוויי תורות, דריי תורות, אלע מיני זאכן. יעצט גייען מיר לערנען וואס א יחיד דארף טון. אונז האבן מיר פיינליכערהייט דערמאנט פון אונז, די יחידים. זאגן אונז גייען מיר לערנען די מצוה פון **"לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הציבור"**.

שומע כעונה און דער חיוב פון יחיד

יוצא זיין מיט תרגום? ניין, דו קענסט נישט יוצא זיין מיט די דריטע מאל.

"עטרות ודיבון" — אפילו פסוקים אן תרגום

קודם כל, ביי אונז ליינט מען נישט קיין איין פסוק אן תרגום. ס'איז סתם אזוי שווער. די גמרא שטייט אז מ'ליינט שניים מקרא ואחד תרגום, אפילו עטרות ודיבון. איז רש"י מסביר, עטרות ודיבון זענען נעמען פון שטעט, און נעמען פון שטעט איז דאך די זעלבע זאך ווי ס'שטייט אין מקרא. יא, אבער מ'זאגט עס דריי מאל. דאס איז די טייטש, מ'זאגט עס דריי מאל.

די אמת איז, דרך אגב, ס'איז נישט ריכטיג. די תרגום, זייער אסאך מאל ווען ס'איז דא נעמען פון שטעט, טייטשט ער יא איבער, ווייל ער טייטשט איבער לויט ווי מ'האט גערופן די שטאט אין זיין צייט. ער גייט נישט אלעמאל. ער זאגט אמאל יא, אמאל נישט. אבער על כל פנים, איך ווייס נישט פארוואס.

איך ווייס אויך נישט פארוואס צוויי מאל מקרא. וואס עפעס צוויי מאל? אפשר סתם אז איינער זאל ליינען דריי מאל יעדע זאך. איך האב נישט קיין אנונג פארוואס צוויי מאל. פארוואס איז נישט גענוג איינמאל? ס'איז א חזרה. איך האב נישט קיין אנונג פארוואס.

קורא — ליינען אדער לערנען?

אין עני קעיס, ס'איז א שיינע זאך אז מ'זאל לערנען אליינס. אויך איז שניים מקרא, לכאורה די עיקר ענין איז אז מ'זאל לערנען, נישט זאגן. אבער שוין, אפשר אז מ'זאגט איז מען אויך יוצא. איך ווייס נישט. קורא שטייט אין רמב"ם.

שוין, איז מען מחויב צו ליינען שניים מקרא ואחד תרגום. ס'איז אויך אדער א מנהג אדער א חלק פון תקנות קריאת התורה. איך ווייס נישט פונקטליך וואס ס'איז, צו ס'איז א נייע חיוב אדער א נייע מנהג. ס'איז זייער ענליך צו די שטילע שמונה עשרה. מ'האט געמאכט א הויכע שמונה עשרה, און מ'האט גע'פטר'ט. וואס איז די פשט?

סיום הלכות תפילה

שוין, עד כאן הלכות קריאת התורה, און מיט דעם האבן מיר געענדיגט הלכות תפילה. יעצט, די נעקסטע צוויי פרקים גייט זיין, אזוי ווי דער רמב"ם האט געשטעלט אין זיין סדר, הלכות תפילה וברכת כהנים. ממילא קומט נאך די הלכות ברכת כהנים.

אפילו א איד הערט, זאל זיין ער ליינט יא אזוי ווי ר' יצחק וויל, מען ליינט גוט, און ער הערט גוט אויס די קריאת התורה מיט'ן ציבור, שמיעה מיינט לכאורה אז ער דארף הערן, אדער ער הערט טאקע, איז דאך פשוט א שאלה פון שומע כעונה. אפילו ער האט שוין געהערט, און ער מיינט אז ער האט שוין געלערנט מיט דעם, חייב לקרוא לעצמו, ער זאל אליין ליינען, בכל שבוע ושבוע סדר של אותה שבת, ער זאל נישט ליינען שניים מקרא ואחד תרגום.

איך מיין אז די אחד תרגום איז דאך פונקט ווי ס'איז געווען א מתורגמן. פארוואס איז דאס נאך געבליבן א חיוב, אפילו מ'האט שוין נישט קיין מתורגמן?

מחלוקת ראשונים: וואס איז דער חיוב פון תרגום?

דאס איז א גרויסע מחלוקת ראשונים, וואס איז טאקע געווען אין די ראשונים און אנדערע צדיקים וואס האבן געזאגט אז די תרגום איז נאר צו פארשטיין, און היינט העלפט אונז די תרגום גארנישט פארשטיין, איז נישטא קיין שום חיוב צו ליינען תרגום. אדער מ'פארשטייט אליין די חומש, אדער מ'זאל לערנען רש"י, אנדערע תוספות, אנדערע האבן זיך גע'טענה'ט און געזאגט אז דאס איז א תקנת חכמים.

די עצם איז גערעכט, אז לכאורה די זעלבע מחלוקת וואס דו האסט געהאט ביי די ציבור, פארוואס זאל נישט די מחלוקת אראפפאלן ביי א יחיד?

אי נמי, מ'דארף טאקע מאכן אויך ביי די ציבור, איך בין מסכים. נאר ס'איז דא אזעלכע וואס לערנען חומש מיט רמב"ן, מיט רש"י, מיט אבן עזרא. אזוי איז טאקע די שולחן ערוך פוסק'נט, אבער די רמ"א מיינן איך זאגט אז מ'זאל ליינען מיט תרגום.

פארוואס דריי מאל?

וואס זאל איך טון מיט די תרגום? מ'דארף עס ליינען דריי מאל, ניין? ס'איז דאך די זעלבע זאך ווי די גמרא זאגט "עד שישלים פרשיותיו עם הציבור". ס'איז דאך די זעלבע זאך. ס'איז נישט די גמרא זאל ענדיגן גארנישט, ס'זאל ענדיגן די פרשה מיט'ן ציבור.

פארוואס דארף מען דריי מאל? ווייל ס'האט נישט קיין תרגום? פארוואס דארף מען תרגום? עכט דארף מען ליינען דריי מאל, נאר איינמאל קענסטו